

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

Cash flow ve strategickém rozhodování a plánování

Vypracovala: Denisa Bouchalová
Vedoucí práce: Ing. Antonín Šmejkal, Ph.D.
České Budějovice 2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Denisa BOUCHALOVÁ**
Osobní číslo: **E11036**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Název tématu: **Cash flow ve strategickém rozhodování a plánování**
Zadávající katedra: **Katedra ekonomiky**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Uvést podstatu a cíle finančního řízení v oblasti likvidity. Shrnout výhody a nevýhody měření likvidity pomocí rozvahy a výkazu cash-flow. Zhodnotit úlohu a význam sestavování výkazu cash-flow v rámci procesu strategického plánování a rozhodování. Identifikovat rizika obchodního úvěru a shrnout důvody držení hotovosti. Na konkrétním podniku provést analýzu likvidity za poslední 3 roky a na základě získaných dat sestavit dynamický cash-flow pro následující období.

Osnova:

1. Likvidita a finanční řízení - koncept řízení hodnoty podniku
2. Hodnocení likvidity pomocí rozvahy a cash-flow
3. Statický a dynamický cash-flow
4. Metody a způsoby sestavování výkazu cash-flow
5. Faktory ovlivňující likviditu
6. Řízení čistého pracovního kapitálu, obchodních úvěrů, zásob a cash management
7. Strategické, taktické a operativní finanční plánování
8. Počítačová podpora finančního plánování a sestavování cash-flow
9. Případová studie na konkrétním podniku - analýza likvidity a dynamického cash-flow

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: 40 - 50 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

FREIBERG, František. Cash-flow - řízení likvidity podniku. 3. rozš. vyd. Praha: Management Press, 1997, 173 s. ISBN 80-859-4337-9.

KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ a Karel ŠTEKER. Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady. 2. rozš. vyd. Praha: Grada, 2013, 236 s. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-4456-8.

LANDA, Martin. Finanční plánování a likvidita. Vyd. 1. Brno: Computer Press, c2007, vi, 180 s. ISBN 978-80-251-1492-6.

LANDA, Martin. Jak číst finanční výkazy: [analýza účetních výkazů, hodnocení finanční výkonnosti, měření efektivnosti investic : případové studie, příklady, koncepce podnikového účetního systému]. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 2008, xv, 176 s. ISBN 978-80-251-1994-5.

RYNEŠ, Petr. Cash flow v účetní závěrce. 3. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, c2009, 191 s. ISBN 978-80-7263-490-3.

REŽŇÁKOVÁ, Mária. Řízení platební schopnosti podniku: řízení platební schopnosti ... a praktických aplikací. 1. vyd. Praha: Grada publishing, 2010, 191 s. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-3441-5.

SEDLÁČEK, Jaroslav. Cash flow. 2., aktualiz. vyd. Brno: Computer Press, 2010, vi, 191 s. Praxe manažera (Computer Press). ISBN 978-80-251-3130-5.

SYNEK, Miloslav. Manažerská ekonomika. 5., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2011, 471 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3494-1.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Antonín Šmejkal, Ph.D.

Katedra ekonomiky

Datum zadání bakalářské práce: 8. března 2013

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2014

doc. Ing. Ladislav Rolínek / Ph.D.

děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (1)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Ivana Faltová Leitmanová, CSc.

vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 12. března 2013

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Cash flow ve strategickém rozhodování a plánování zpracovala samostatně, pouze s využitím zdrojů uvedených v seznamu literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1198 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce.

Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího práce a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Lišově dne.....

.....

Podpis

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji panu Ing. Antonínu Šmejkalovi, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady a podporu při zpracování bakalářské práce. Současně děkuji vedení podniku za poskytnutí podnikových písemností a informací ke zpracování praktické části bakalářské práce.

OBSAH

1. ÚVOD	3
2. LIKVIDITA A FINANČNÍ ŘÍZENÍ	4
2.1 Likvidita a solventnost	4
2.1.1 Likvidní podnik.....	4
2.1.2 Stupně likvidity.....	5
2.1.3 Podstata a cíle finančního řízení	6
3. HODNOCENÍ LIKVIDITY POMOCÍ ROZVAHY A CASH FLOW	8
3.1 Hodnocení pomocí rozvahy	8
3.1.1 Analýza likvidity pomocí čistého pracovního kapitálu	8
3.1.2 Výhody a nevýhody měření likvidity pomocí rozvahy	9
3.2 Hodnocení likvidity pomocí cash flow	9
3.2.1 Zisk versus cash flow.....	9
3.2.2 Struktura přehledu o peněžních tocích.....	10
Provozní činnost.....	10
Finanční činnost	12
3.2.3 Statický a dynamický cash flow	14
4. METODY A ZPŮSOBY SESTAVOVÁNÍ VÝKAZU CASH FLOW	15
4.1 Přímá metoda	16
4.1.1 Čistá přímá metoda	16
4.1.2 Nepravá přímá metoda.....	16
4.2 Nepřímá metoda	16
4.3 Plánování cash flow	17
5. FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ LIKVIDITU	21
5.1 Faktory působící na likviditu	21
6. ŘÍZENÍ ČISTÉHO PRACOVNÍHO KAPITÁLU, OBCHODNÍCH ÚVĚŘŮ, ZÁSOB A CASH MANAGEMENT	22
6.1 Řízení čistého pracovního kapitálu	22
6.2 Řízení obchodních úvěřů.....	23
6.2.1 Riziko obchodních úvěřů.....	24
6.3 Řízení zásob	24
6.4 Cash management	25
6.4.1 Důvody držení hotovosti.....	25
7. STRATEGICKÉ, TAKTICKÉ A OPERATIVNÍ PLÁNOVÁNÍ.....	27
7.1 Strategické plánování	27
7.2 Taktické a operativní plánování	28

8. POČÍTAČOVÁ PODPORA FINANČNÍHO PLÁNOVÁNÍ A SESTAVOVÁNÍ CASH FLOW	29
8.1 Software Equanta	29
9. METODIKA	30
9.1 Stanovené cíle a hypotézy	30
9.2 Analýza likvidity	30
9.3 Poměrová analýza ostatních ukazatelů.....	31
9.3.1 Analýza rentability.....	31
9.3.2 Ukazatele aktivity	32
9.3.3 Ukazatele zadluženosti	32
9.4 Analýza rozdílových ukazatelů	33
9.5 Plán Cash flow	33
10. PŘÍPADOVÁ STUDIE NA KONKRÉTNÍM PODNIKU.....	34
10.1 Charakteristika společnosti.....	34
10.2 Analýza oborového prostředí	34
10.3 Analýza likvidity	35
10.3.1 Výpočet jednotlivých stupňů likvidity	35
10.4 Poměrová analýza ostatních ukazatelů.....	37
10.4.1 Analýza rentability	38
10.4.2 Analýza aktivity	39
10.4.3 Ukazatele zadluženosti.....	41
10.5 Analýza rozdílových ukazatelů	42
10.6 Roční finanční plán pro rok 2013	44
10.6.1 Plán výkazu zisku a ztráty.....	44
10.6.2 Plán majetku a zdrojů financování	46
10.6.3 Plán peněžních toků	48
11. ZÁVĚR	50
12. SUMMARY	53
13. SEZNAMY	54
13.3 Seznam zkratk	56
Přehled tabulek, grafů a obrázků.....	1

1. ÚVOD

Za téma své bakalářské práce jsem si zvolila „Cash flow ve strategickém rozhodování a plánování“. Bude přiblížen pojem likvidita jakožto schopnosti podniku platit své závazky. Je také velmi důležité zjistit finanční stabilitu podniku a s ní spojené sestavování finančních cílů. Pro podnik je rovněž nezbytné a potřebné finanční plánování, které poskytuje přehled o vývoji společnosti v následujících letech. Je to i velmi podstatná a rozhodující činnost manažera, protože hodnoty uváděné v plánech jsou vždy určitým odhadem možného budoucího vývoje.

Cílem bakalářské práce je uvést podstatu a cíle finančního řízení v oblasti likvidity. Shrnout výhody a nevýhody měření likvidity pomocí rozvahy a výkazu cash-flow. Zhodnotit úlohu a význam sestavování výkazu cash-flow v rámci procesu strategického plánování a rozhodování. Identifikovat rizika obchodního úvěru a shrnout důvody držení hotovosti. Na konkrétním podniku provést analýzu likvidity za poslední 3 roky a na základě získaných dat sestavit dynamický cash-flow pro následující období.

Bakalářská práce je rozdělena do několika částí – teoretická část, metodika a praktická část.

Obsahem teoretické části je definování zásadních pojmů, jako je likvidita, stupně likvidity či čistý pracovní kapitál, hodnocení likvidity pomocí rozvahy a cash flow, význam řízení čistého pracovního kapitálu, zásob a obchodních úvěrů. Dále stručně shrnutá identifikace rizik obchodního úvěru a důvody držení hotovosti.

Navazuje metodika obsahující postupy a vzorce potřebné pro praktickou část.

Závěrem budou získané znalosti a informace aplikovány do praktické části, kde bude analyzována likvidita, ostatní poměrové ukazatele a rozdílové ukazatele. Dále bude sestaven roční finanční plán pro následující období a následně sestaven také cash flow pro následující období.

2. LIKVIDITA A FINANČNÍ ŘÍZENÍ

2.1 Likvidita a solventnost

Likvidita je schopnost jednotlivých aktiv přeměnit se rychle a bez větších ztrát na peněžní prostředky. To obvykle označujeme jako jejich likvidnost (likviditu v užším slova smyslu). Z hlediska likvidnosti jsou peníze nejlikvidnějším majetkem, stroje a budovy nejméně likvidním. (Synek, 2011)

Z pohledu platební schopnosti je nezbytné rozlišovat likviditu, likvidnost a solventnost. Likvidnost vyjadřuje vlastnosti jednotlivých majetkových složek podniku – ve smyslu jejich schopnosti přeměnit se rychle a bez větších ztrát v peněžní prostředky. Solventnost představuje platební schopnost podniku – tedy schopnost hradit své závazky včas tedy v okamžiku jejich splatnosti. Likvidita vyjadřuje schopnost podniku přeměnit aktiva na hotovost nebo její ekvivalent. Je tedy jakýmsi krátkodobým pohledem na solventnost. (Nývltová & Marinič, 2010)

2.1.1 Likvidní podnik

Každý podnik má k dispozici určité platební prostředky, které může ihned nebo v krátké době použít k úhradě krátkodobých závazků vůči obchodním partnerům, pracovníkům, státu či jiným subjektům.

Podnik je likvidní tehdy, když má k určitému datu k dispozici dostatečné prostředky k úhradě svých splatných závazků. Je však nutné a důležité přihlídnout k několika okolnostem a problémům. Jednou z prvních okolností je časové období, ve kterém se měření likvidity provádí – tímto obdobím může být např. kalendářní den, týden, měsíc nebo čtvrtletí, rok nebo i delší období. V praxi se měření likvidity provádí ze dvou hledisek. Za prvé z retrospektivního hlediska, kde se hodnotí, zda podnik byl, nebo je likvidní. Za druhé s perspektivního hlediska, kde se hodnotí, zda teprve podnik bude likvidní. Druhou okolností a problémem je správný výklad pojmu „mít k dispozici“ určité prostředky. Disponibilita je totiž pojem relativní a je tedy vždy nutné a nezbytné si ujasnit její podmínky. Poslední třetí okolnost je spojena s termínem splatnosti závazků. Závazky jsou obecně splatné vždy k určitému datu, které je dáno smluvními podmínkami nebo právním předpisem. K tomuto datu podnik musí mít připravenou dostatečnou hotovost, aby byl schopen uhradit dané závazky. (Landa, 2007)

O likviditě podniku také pojednává Miroslav Synek ve své knize. O likviditě podniku říká, že „je předpokladem jeho finanční rovnováhy. Je-li podnik trvale nelikvidní, mluvíme o platební neschopnosti. To je stav, kdy podnik neplatí dluhy v termínech jejich splatnosti. Jinými slovy platební neschopnost znamená, že splatné dluhy jsou vyšší než realizovatelná hodnota aktiv“. (Synek, 2011)

Synek (2011) dále uvádí, že nevýhodná je i nadbytečná likvidita, tj. vyšší stav likvidních prostředků než je jejich potřeba. Obecně platí, že vyšší likvidita snižuje nebezpečí insolvence, ale současně snižuje výnosnost podniku. Výnosy totiž zvyšují především nové stroje a technologie, nové druhy materiálu a další tj. málo likvidní aktiva. Management podniku se proto musí snažit o optimální likviditu a optimální strukturu veškerého majetku a současně i o co nejvyšší rentabilitu. Likvidita a rentabilita jsou považovány za kritéria finančního zdraví.

2.1.2 Stupně likvidity

Martin Landa ve své publikaci dělí stupně likvidity z hlediska časového období. Je nutné rozlišovat 4 základní stupně likvidity:

- pohotová likvidita,
- rychlá, peněžní likvidita,
- běžná likvidita,
- dlouhodobá, popř. střednědobá likvidita. (Landa, 2008)

U ukazatele pohotové likvidity (Quick ratio) - likvidity 2. stupně jsou ne všechna aktiva podniku stejně likvidní. Tento ukazatel je často zjišťován z důvodu odstranění vlivu obecně nejméně likvidní části oběžných aktiv, tj. zásob. (Valach, 1999)

Pohotová likvidita je poměr součtu krátkodobých pohledávek a finančních prostředků ke krátkodobým závazkům a vyjadřuje, kolik korun rychle likvidního majetku připadá na 1 Kč krátkodobých závazků. Jako optimální hodnota ukazatele se zpravidla uvádí hodnota 1. (Landa, 2008)

Druhým ukazatelem, je ukazatel peněžní likvidity (cash-position ratio) – likvidita 1. stupně.

Vyjadřuje se jako poměr finančního majetku ke krátkodobým závazkům. Udává kolik korun likvidního majetku (peněžní prostředky na bankovních účtech a v pokladně,

ceniny a krátkodobé cenné papíry) připadá na 1 Kč krátkodobých závazků. Optimální hodnota tohoto ukazatele bývá zpravidla 0,2 až 0,8. (Landa, 2008)

Valach (1999) definuje ukazatel solventnosti nebo běžné likvidity (current ratio), či likviditu 3. stupně, jako poměrový ukazatel pracovního kapitálu.

Běžná likvidita se vyznačuje jako poměr krátkodobého oběžného majetku ke krátkodobým závazkům a vyjadřuje kolik korun krátkodobě likvidního majetku (tj. po odpočtu dlouhodobých pohledávek) připadá na 1 Kč krátkodobých závazků. Obvykle se jako optimální hodnota uvádí hodnota 2. (Landa, 2008)

Pro porozumění podstaty problematiky likvidity je nutné především rozlišovat krátkodobou likviditu – jedná se o stupně a) až c) a dlouhodobou, resp. střednědobou likviditu – stupeň d). Podstatou rozdílu jsou nástroje, s jejichž pomocí lze likviditu ovlivňovat:

Krátkodobou likviditu ovlivňuje jak aktuální stav a struktura oběžného majetku a stav a struktura krátkodobých závazků tak také koncepce hotovostního cyklu podniku a jeho běžný provoz. Oproti tomu dlouhodobou (či střednědobou) likviditu lze ovlivňovat jen v dlouhodobém časovém horizontu s využitím strategického finančního plánu. (Landa, 2007)

Likvidita se měří pomocí poměrové metody. Měření likvidity se dělá pomocí tří typů poměrových ukazatelů likvidity:

Poměrové ukazatele platební schopnosti odvozují solventnost, resp. likviditu podniku od poměru mezi oběžnými aktivy jako nejlíkvidnější skupinou aktiv a krátkodobými závazky splatnými v blízké budoucnosti. (obvykle do 1 roku). (Valach, 1999)

2.1.3 Podstata a cíle finančního řízení

Dle Landy (2008) je významnou součástí finančního řízení zajištění nezbytných finančních zdrojů. To samozřejmě ale není jediná jeho úloha.

Obsah finančního řízení lze stručně formulovat takto:

- získávání kapitálu (zdrojů) pro běžné i budoucí potřeby podniku a rozhodování o jeho struktuře,

- rozhodování o alokaci finančních zdrojů (financování běžné činnosti podniku, výzkumu a vývoje nových produktů a technologií, investice do pozemků, budov, strojů, zásob a finančních aktiv),
- rozhodování o rozdělování zisku (k posílení vlastního kapitálu nebo k výplatě dividend),
- řízení, evidence, analýza a kontrola hospodářské stránky činnosti podniku.

Základním cílem finančního řízení je maximalizace hodnoty podniku a z tohoto hodnotového hlediska přihlížíme na podnik jako na nástroj zhodnocení vložených zdrojů.

3. HODNOCENÍ LIKVIDITY POMOCÍ ROZVAHY A CASH FLOW

V této kapitole se budou rozlišovat dvě základní skupiny hodnocení, a to metoda orientovaná na stavy (údaje z rozvahy) a dále metoda orientovaná na peněžní toky (údaje z přehledu o peněžních tocích).

3.1 Hodnocení pomocí rozvahy

3.1.1 Analýza likvidity pomocí čistého pracovního kapitálu

Základem metod analýzy likvidity orientovaných na stavy je posouzení vztahu mezi majetkovými a závazkovými položkami rozvahy. V praxi se jedná o vztah mezi složkami čistého pracovního kapitálu. Čistý pracovní kapitál tvoří rozdíl mezi oběžným majetkem a krátkodobými závazky. (Landa, 2007)

Čistý pracovní kapitál

Pojmenování čistý pracovní kapitál se používá pro kapitál určený k financování části oběžného majetku. Jeho hodnota se vypočítá z rozvahy jako rozdíl mezi hodnotou dlouhodobých zdrojů financování (tj. kapitálu) a hodnotou stálých aktiv, tj. neoběžného majetku dlouhodobě vázaného. Tvoří hodnotu dlouhodobých finančních zdrojů použitých k financování části oběžného majetku. (Režňáková, 2010)

Čisté pohotové prostředky (peněžní finanční fond)

Peněžní finanční fond představuje rozdíl mezi pohotovými peněžními prostředky a okamžitě splatnými závazky. Nejvyšší stupeň likvidity vyjadřuje fond, který do pohotových peněžních prostředků zahrnuje pouze hotovost a peníze na běžných účtech. Méně přesná modifikace zahrnuje i peněžní ekvivalenty (šeky, směnky apod.) neboť v podmínkách fungujícího kapitálového trhu jsou rychle přeměnitelné na peníze. (Režňáková, 2010)

Čistý peněžně-pohledávkový finanční fond

Dle Sedláčka (2010) představuje střední cestu mezi oběma jmenovanými rozdílovými ukazateli likvidity. Při výpočtu se vylučují z oběžných aktiv zásoby nebo i nelikvidní pohledávky a od takto upravených aktiv se odečtou krátkodobé závazky.

3.1.2 Výhody a nevýhody měření likvidity pomocí rozvahy

Základní výhodou měření a hodnocení likvidity pomocí položek rozvahy je relativní snadnost a rychlost výpočtu jednotlivých ukazatelů, což plyne ze skutečnosti, že vstupní data (tj. příslušné položky rozvahy) jsou v podnicích známy v jakémkoliv okamžiku jejich ekonomického vývoje. Při respektování některých základních pravidel vykazování položek čistého pracovního kapitálu tak má management podniku k dispozici okamžité údaje o stavu a vývoji rozdílných stupňů likvidity. (Landa, 2007)

Základní nevýhodou výše uvedených ukazatelů likvidity je jejich zaměření jen na oblast pracovního kapitálu, tj. na oběžný majetek a krátkodobé závazky. Skutečnost podnikového finančního hospodaření je však podstatně komplikovanější a vyžaduje provést analýzu nejen oblasti pracovního kapitálu, ale i hlavních zdrojů peněžních příjmů a hlavních účelů, na které byly finanční prostředky vydány. A právě tato oblast je cílem analýzy likvidity s pomocí peněžních toků. (Landa, 2007)

3.2 Hodnocení likvidity pomocí cash flow

Úkolem finančního řízení je zajistit, aby majetek firmy rostl. Hlavním trvalým a bezpečným zdrojem financování jeho růstu je zisk. To však nestačí: podnik musí mít dostatek peněžních prostředků (fondů) k tomu, aby mohl v potřebnou dobu zaplatit faktury za suroviny a energii, vyplatit mzdy a platy, zaplatit režijní náklady, splatit půjčky, zaplatit daně apod. To všechno jsou peněžní výdaje podniku, aby je mohl uskutečnit, musí mít peněžní příjmy. Hlavním peněžním příjmem jsou tržby při prodeji za hotové, inkaso pohledávek, úvěry od banky a hotovostní vklady majitele. Peněžní příjmy a výdaje představují trvalý peněžní tok, cash flow. (Synek, 2011)

3.2.1 Zisk versus cash flow

Podnik musí kromě zisku sledovat také cash flow. Je to proto, že:

- existuje rozdíl mezi pohybem hmotných prostředků a jejich peněžním vyjádřením,
- existuje časový nesoulad mezi hospodářskými operacemi vyvolávajícími náklady a jejich účetním zachycením. Používají se různé účetní metody, což vede k rozdílům mezi výnosy a příjmy, mezi náklady a výdaji, mezi ziskem a cash flow,

- zisk vychází vždy z rozdílu mezi výnosy a náklady, zatímco koncepce cash flow je důsledně založena na příjmech a výdajích a vyjadřuje reálné toky peněz a jejich zásobu v podniku; podnik může vykazovat zisk, přesto může mít nedostatek peněz a dostat se do finančních potíží. (Synek, 2011)

Z těchto důvodů je třeba sledovat jak zisk, tak cash flow. Cash flow se používá při rozpočtování peněžních příjmů a výdajů podniku, hodnocení investičních projektů i v řadě dalších výpočtů. (Synek, 2011)

3.2.2 Struktura přehledu o peněžních tocích

Zobrazuje přehled o peněžních tocích i mimo aktuální stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů také tři typy sald (rozdílů příjmů a výdajů):

- z provozní činnosti,
- z investiční činnosti,
- z finanční činnosti. (Landa, 2007)

Dle Ryneše (2009) je struktura přehledu o peněžních tocích vysvětlena tak, že přehled o peněžních tocích informuje o peněžních tocích za uplynulé účetní období v členění na činnost:

- provozní,
- investiční,
- finanční.

Členění podle činností umožňuje uživatelům v přehledu o peněžních tocích vyhodnocovat váhu jednotlivých činností na celkovou finanční situaci podniku a hodnotit tak vzájemné vztahy a vazby jednotlivých činností. (Ryneš, 2009)

Provozní činnost

Provozní činností se rozumí základní výdělečné činnosti účetní jednotky a ostatní činnosti účetní jednotky, které nelze zahrnout mezi investiční nebo finanční činnosti. To znamená, že do provozního toku jsou zahrnuty pohyby peněžních prostředků (příjmy a výdaje) související především se základní výdělečnou činností a s položkami mimořádných nákladů a mimořádných výnosů, pokud existují. Základní výdělečná činnost je činnost, která je hlavním zdrojem příjmů účetní jednotky a s ní související činnosti vedlejší. Jestliže se jedná o vymezení provozní činnosti a tím i provozního toku, pak je

jednodušší vymezení negativní, a sice položky, které nejsou součástí investiční a finanční činnosti, jsou součástí provozní činnosti. (Sládková, 2009)

Do peněžních příjmů a výdajů z provozní činnosti zejména:

- příjmy z prodeje vlastních výrobků včetně záloh odběratelů,
- příjmy z prodeje zboží včetně přijatých záloh od odběratelů,
- příjmy z prodeje služeb včetně přijatých záloh od odběratelů,
- příjmy z prodeje či postoupení práv, licencí, know-how a obdobných produktů,
- příjmy ze zprostředkovatelské činnosti,
- výdaje za pořízení materiálu včetně placených záloh,
- výdaje za pořízení zboží včetně placených záloh,
- výdaje vzniklé v souvislosti s výplatami mezd a odměn zaměstnancům,
- výdaje za nákup externích služeb včetně placených záloh. (Ryneš, 2009)

Investiční činnost

Investiční činností se rozumí pořízení a prodej dlouhodobého majetku, popřípadě činnosti související s poskytováním úvěrů, půjček a výpomocí, které nejsou považovány za provozní činnost. Jedná se především o dlouhodobé úvěry, půjčky a výpomoci, které nesouvisí s provozní činností. Např. dodavatel firmy potřebuje nutně peněžní prostředky. Firma se rozhodne mu tyto prostředky poskytnout (i dlouhodobě). Ve smlouvě s dodavatelem je dohoda, že tato pohledávka bude předmětem zápočtu, proto závazkům z titulu dodávek plnění poskytovaného dodavatelem. Za což obdrží firma od dodavatele slevu. Tato pohledávka bude vykázána v provozní činnosti, respektive peněžní tok s ní spojený bude součástí provozního toku, i přes to, že se fakticky jedná o období finanční výpomoci. V oblasti úvěrů, půjček a finančních výpomocí je potřeba přijmout v účetní jednotce, jako pravidlo kritéria pro zařazení těchto položek do příslušného peněžního toku. Tato kritéria musí dodržovat a uvést je v příloze k přehledu o peněžních tocích, tak aby je uživatel informací účetní závěrky mohl správně vyhodnotit. (Sládková, 2009)

Peněžní toky z investiční činnosti je možno členit do těchto tří základních skupin příjmů a výdajů:

- výdaje spojené s pořízením dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku,
- příjmy z prodeje stálých aktiv,
- půjčky a úvěry spřízněným osobám. (Ryneš, 2009)

Do peněžních příjmů a výdajů z investiční činnosti patří zejména:

- výdaje spojené s pořízením pozemků, budov a staveb, zařízení, inventáře a dalšího hmotného dlouhodobého majetku nákupem či vlastní činností,
- výdaje spojené s pořízením nehmotného dlouhodobého majetku,
- výdaje spojené s pořízením podílových cenných papírů a vkladů v podnicích s rozhodujícím nebo podstatným vlivem, eventuálně výdaje na pořízení ostatních finančních investic,
- výdaje související s platbami za opční smlouvy, eventuálně future a forward smlouvy s výjimkou případů, ve kterých jsou tyto finanční deriváty vlastněny za účelem obchodování s nimi,
- výdaje související s poskytováním úvěrů, půjček či finančních výpomocí spřízněným osobám,
- příjmy z prodeje pozemků, budov a staveb, zařízení, inventáře a dalšího hmotného dlouhodobého majetku,
- příjmy z prodeje nehmotného dlouhodobého majetku,
- příjmy z prodeje podílových cenných papírů a vkladů v podnicích s rozhodujícím nebo podstatným vlivem, eventuálně z prodeje ostatních finančních investic,
- příjmy související s opčními smlouvami, future a forward smlouvami s výjimkou případů, ve kterých jsou tyto finanční deriváty vlastněny za účelem obchodování s nimi,
- příjmy ze splátek úvěrů, půjček a výpomocí od spřízněných osob. (Ryneš, 2009)

Finanční činnost

Finanční činností chápeme takovou činnost, která má za následek změny ve velikosti a složení vlastního kapitálu a dlouhodobých, popřípadě, i krátkodobých závazků. Do finančního toku tedy patří pohyby peněz v souvislosti se změnami položek

vlastního kapitálu (včetně vyplacených podílů na zisku a obdobných plnění, pokud je účetní jednotka nezařadí do provozního toku), s dlouhodobými závazky (především úvěry) a případně i krátkodobými závazky. Finanční tok vlastně zobrazuje doplňkové financování účetní jednotky buďto vlastními nebo cizími zdroji a s nimi souvisejícími pohyby peněžních prostředků. Pro vykazování položek závazků a podílů na zisku a obdobných plnění je potřeba přijmout v účetní jednotce jako pravidlo kritéria pro zařazení těchto položek do příslušného peněžního toku. Tato kritéria se musí dodržovat a uvést je v příloze k přehledu o peněžních tocích, tak aby je uživatel informací účetní závěrky mohl správně vyhodnotit. (Sládková, 2009)

Ryneš (2009) ve své knize zahrnuje do finanční činnosti zejména tyto peněžní toky:

- příjmy z vydávání akcií či podílů,
- příjmy z vydání dluhopisů s přednostním právem na výměnu za akcie,
- příjmy z vydání opčních listů.
- příjmy z peněžních darů a dotací do kapitálu,
- příjmy od akcionářů, resp. společníků na úhradu ztrát minulých účetních období,
- příjmy z přijatých úvěrů, půjček a výpomocí, zejména bankovních,
- příjmy z dotací na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku,
- výdaje z titulu splácení půjčených částek, tj. úvěrů, půjček, výpomocí, příp. včetně vyplácených úroků,
- výdaje na výplatu dividend, resp. podílů na zisku.

V současné době má přehled o peněžních tocích následující standardní schéma:

Tabulka 1: Standardní schéma přehledu o peněžních tocích

Řádek	Položka
<i>P.</i>	Stav peněžních prostředků a ekvivalentů na počátku období
<i>A.***</i>	Čistý peněžní tok z provozní činnosti
<i>B.***</i>	Čistý peněžní tok z investiční činnosti
<i>C.***</i>	Čistý peněžní tok z finanční činnosti

Zdroj: Vlastní zpracování dle Landy (2007)

3.2.3 Statický a dynamický cash flow

Ve statickém pohledu představuje cash flow volnou zásobu peněz, kterou má podnik k dispozici. V podobě ukazatele umožňuje měřit finanční situaci podniku.

V dynamickém pojetí jde o budoucí peněžní toky, které jsou součástí finančních plánů (rozpočtů) podniku, resp. z pohledu investora o očekávané (diskontované) příjmy z investice. (Sedláček, 2010)

4. METODY A ZPŮSOBY SESTAVOVÁNÍ VÝKAZU CASH FLOW

Podle zákona o účetnictví (1991) může účetní závěrka zahrnovat i přehled o peněžních tocích nebo přehled o změnách vlastního kapitálu. Vybrané účetní jednotky sestavují přehled o peněžních tocích a o změnách vlastního kapitálu vždy, pokud k rozvahovému dni a za bezprostředně předcházející účetní období splní obě kritéria uvedená v § 20 odst. 1 písm. a) bodech 1 a 2.

- a) akciové společnosti, pokud ke konci rozvahového dne účetního období, za nějž se účetní závěrka ověřuje, a účetního období bezprostředně předcházejícího, překročily nebo již dosáhly alespoň jedno z uvedených kritérií:
1. aktiva celkem více než 40 000 000 Kč; aktivy celkem se pro účely tohoto zákona rozumí úhrn zjištěný z rozvahy v ocenění neupraveném o položky podle § 26. Odst. 3,
 2. roční úhrn čistého obratu více než 80 000 000 Kč; ročním úhrnem čistého obratu se pro účely tohoto zákona rozumí výše výnosů snížená o prodejní slevy a dělená počtem započatých měsíců, po které trvalo účetní období, a vynásobená dvanácti.

Pro důležitost cash flow se sestavuje zvláštní samostatný výkaz – výkaz o cash flow. Zjednodušeně lze cash flow označit jako součet zisků a odpisů, tj. rozdíl výnosů a nákladů bez odpisů. Protože však výnosy se nerovnají příjmům a náklady se nerovnají výdajům, je nutné výpočet cash flow upřesnit. (Synek, 2011)

Synek (2011) dále ve své publikaci píše, že při rozlišování metod výpočtu peněžních toků si musíme uvědomit, že pracujeme v prostředí podvojného účetnictví, které na rozdíl od jednoduché účetní soustavy není uzpůsobeno pro komplexní sledování peněžních příjmů a výdajů. Z tohoto důvodu byly v průběhu vývoje účetnictví vyvinuty tři základní metody výpočtu a sestavení přehledu o peněžních tocích:

- metoda přímá (přímá a nepravá přímá metoda),
- nepřímá metoda.

V praxi se přímá metoda (a zejména nepravá přímá metoda) používá zejména pro sestavování operativních finančních plánů. Naopak nepřímá metoda, která vyžaduje

sestavení rozvahy a výsledovky, se používá buď jako součást účetní závěrky nebo jako součást dlouhodobých finančních plánů. (Landa, 2007)

4.1 Přímá metoda

Metody sestavování cash flow si různí autoři vykládají podobně, přesto ale občas s určitými rozdíly.

4.1.1 Čistá přímá metoda

Tato metoda je založena na sledování skutečných příjmů a výdajů a jejich agregaci do předem vymezených položek. Vychází přímo ze změn stavů peněžních prostředků nebo peněžních ekvivalentů, které jsou vyvolány finančně účinnými hospodářskými transakcemi. V třibilančním systému jde o transakce ovlivňující současně výsledek hospodaření nebo o transakce působící změny rozvahy. Ačkoli se teoreticky jeví metoda sestavení výkazu cash flow jako bezproblémová, pokladní a bankovní operace zachycené na příslušných účtech, neumožňují zjistit účel, za kterým byly provedeny. (Sedláček, 2010)

4.1.2 Nepravá přímá metoda

Sedláček (2010) píše o této metodě, že spočívá v přeměně výnosově nákladových dat na příjmově výdajová. Výnosy a náklady daného účetního období převzaté z výkazu zisku a ztráty se korigují o změny položek rozvahy (aktiv a pasiv) na příjmy a výdaje.

4.2 Nepřímá metoda

Vychází z výkazu zisku a ztráty podniku, přesněji řečeno z výsledného salda mezi výnosy a náklady (z výsledku hospodaření), které přeměňuje na cash flow. Lze ji použít pouze u peněžních toků z hlavní výdělečné (provozní) činnosti podniku, a to jen na tu část peněžních toků, která se nevykazuje jako hrubé peněžní toky. Spočívá v úpravě zisku či ztráty z hospodaření o nepeněžní položky a o změny položek rozvahy, vyjadřujících rozdíl mezi toky příjmů a výdajů a mezi toky výnosů a nákladů. (Sedláček, 2010)

Jde o tzv. nepeněžní operace, které jsou představovány:

- náklady, které nejsou výdaji v běžném období (např. odpisy, tvorba rezerv a opravných položek, odložená daň),
- výnosy, které nejsou příjmy v běžném období (např. zúčtování rezerv a opravných položek, příjmy příštích období). (Sedláček, 2010)

Nepřímá metoda je vesměs považována za snazší a nenáročnou na vstupy. Všímá si pouze těch peněžních toků z provozní činnosti, které jsou vykázány na netto bázi a neobsahují tedy žádné platby. Pro podnik je prospěšná i proto, že externímu uživateli vyzradí o charakteru a struktuře peněžních toků podniku méně než metoda přímá. (Sedláček, 2010)

Dle Knápkové a Pavelkové (2013), které ve své knize popisují jen metodu přímou a nepřímou, je přehled o peněžních tocích sestaven na základě skutečných plateb, resp. čistých peněžních toků uvedených v samostatné bilanci peněžních toků. Jednotlivé příjmy a výdaje se seskupují do předem vymezených položek. V případě podvojného účetnictví nejsou platby pozorovány tak podrobně, proto je nutné, je z účetních výkazů dohledat, specifikovat a třídit. Největší výhodou přímé metody je, že zobrazuje hlavní kategorie peněžních příjmů a výdajů. Naopak nevýhodou je fakt, že nejsou patrné zdroje a užití peněžních prostředků. Z části můžeme tento problém odstranit tím, že na účetních dokladech zachytíme i účel užití peněžních prostředků.

Naopak nepřímá metoda vychází z výsledku hospodaření zjištěného v podvojném účetnictví (tzn. z rozdílu mezi výnosy a náklady), který transformuje na tok peněz (tj. na rozdíl mezi příjmy a výdaji). (Knápková, Pavelková, & Šteker, 2013)

Výkaz lze sestavit buď pomocí metody přímé, nebo pomocí metody nepřímé. Přímá metoda spočívá v zachycení jednotlivých druhů příjmů a výdajů v jejich původní výši, v níž se projevují na výstupu a na vstupu. Při nepřímé metodě se provádí úprava výsledku hospodaření běžného období o rozdíly mezi výnosy a příjmy na jedné straně a o rozdíly mezi náklady a výdaji na straně druhé. (Marek, 2009)

4.3 Plánování cash flow

Plánováním se všeobecně rozumí určitá činnost, která zabezpečuje spojení mezi současnou situací a takovou, kterou bychom chtěli mít v budoucnosti. Představuje rozhodovací proces, který spočívá v navrhování, hodnocení a výběrů cílů a odpovídajících prostředků k jejich dosažení. Je jedním z hlavních nástrojů managementu podniku. Výsledkem plánování je plán podniku, který obvykle zahrnuje dílčí plány prodeje, výroby, výzkumu a vývoje, investic a finanční plán, jehož součástí je plán cash flow. (Sedláček, 2010)

Dlouhodobý finanční plán

Vztahuje se k dlouhodobým a kapitálovým rozhodnutím (kapitálové struktury) a k investičním rozhodnutím (dlouhodobých aktiv) podniku. Tato rozhodnutí nelze snadno zrušit a mohou podnik zavazovat k určitému směru aktivit po dobu několika let. Plán vychází z analýzy finančních a investičních možností, které má podnik k dispozici a vyčísluje očekávané tržby (cash flow) a výdaje. (Sedláček, 2010)

Plán tržeb

Základním zdrojem financování podniku jsou tržby, které jsou současně i potenciálním zdrojem kladných cash flow. Jsou funkcí obchodních cílů navazujících na očekávané změny tržního objemu a podílu na trhu a cenovou politiku. Tržby (T) můžeme zapsat jako součin prodávaného množství (Q) a prodejní ceny (P). (Sedláček, 2010)

Plán cash flow

Vychází z plánů tržeb a z očekávané skutečnosti běžného roku. Sestavuje se za celé plánované období metodou procentního podílu na tržbách. Tato metoda předpokládá stabilní poměr tržeb k některým nákladům (odpisy, úroky), k většině položek aktiv a k zisku. Plán cash flow vyjadřuje objem výdajů na investiční činnost a jejich krytí čistým příjmem z provozní činnosti a změnou dlouhodobého externího kapitálu. (Sedláček, 2010)

Hodnocení dlouhodobého finančního plánu

Hodnota a kvalita finančního plánu se hodnotí podle jeho důsledků pro vývoj tržní hodnoty podniku, respektive podle tržní hodnoty akcie. Sestavené plánové výkazy se posuzují pomocí kritérií finanční analýzy. Plán je z hlediska vývoje tržní hodnoty přijatelný, pokud současná hodnota podniku podle plánu je vyšší než jeho aktuální hodnota (čistá současná hodnota je kladná). (Sedláček, 2010)

Krátkodobý finanční plán (rozpočet)

Vychází z dlouhodobého finančního plánu a vyjadřuje krátkodobá finanční rozhodnutí podniku. Sestavují se jako roční, čtvrtletní, měsíční nebo i týdenní. Slouží managementu ke konkretizaci plánů podniku, je základem pro hodnocení činnosti podniku, funguje jako zdroj motivace, je nástrojem koordinace podnikatelských aktivit a komunikace podnikatelských záměrů zaměstnancům. Obdobně jako u dlouhodobého plánu se sleduje nejprve zajištění očekávané výnosnosti kapitálu a následně zajištění

potřebné likvidity podniku. Manažer prostřednictvím krátkodobého finančního plánu (rozpočtu) tak rozhoduje o efektivním využití volných přebytků kapitálu v jednotlivých obdobích a o nejvhodnějším způsobu krytí kapitálové potřeby. (Sedláček, 2010)

Nejprve se postupuje od jednotlivých krátkodobých rozpočtů prodeje, zásobování, pracovníků atd. zajišťujících plnění podnikových cílů. Teprve následně se prověřuje, zda toky cash flow, vyvolané zbožovými toky vyvolávají nelikviditu, nebo zda vedou k peněžním přebytkům. Tím pak dochází ke sjednocení rozpočtů zisku a finančního rozpočtu podniku. (Sedláček, 2010)

Rozpočet cash flow

Je základním elementem v procesu tvorby krátkodobého finančního rozpočtu. Navazuje na něj identifikace přebytků nebo schodků, vypracování různých alternativ k jejich vyrovnání a konečně rozhodnutí o způsobu vyrovnání. Spolehlivost rozpočtu záleží jednak na spolehlivosti dat přebíraných z dílčích operativních rozpočtů, jednak z podpůrných rozpočtů a jednak také na převodu dat výsledkových rozpočtů do podoby příjmů a výdajů. Struktura rozpočtu cash flow je podobná jako ve výkazu retrospektivního cash flow. (Sedláček, 2010)

Tabulka 2: Struktura rozpočtu cash flow

Příjmy daného období
-Výdaje daného období
Saldo příjmů a výdajů
+ Počáteční stav peněžních prostředků na začátku období
= Konečný stav peněžních prostředků na konci období

Zdroj: Vlastní zpracování dle Sedláčka (2010)

Dle Sedláčka (2010) je výsledkem rozpočtu informace o stavu volných peněžních prostředků nebo o potřebě dodatečných prostředků na konci daného časového období. Nastane-li situace, že na konci období jsou k dispozici volné peněžní prostředky, hledá manažer vždy takovou variantu užití, která bude respektovat jak finanční rizika, tak rentabilitu podniku.

Naopak při potřebě dodatečných peněžních prostředků (negativní cash flow) se nedostatek vykryje úvěrem nebo, je-li tato možnost již vyčerpána, řeší se úzký profil v likviditě buď časovými přesuny příjmů a výdajů nebo strukturálními změnami. Podle konkrétních podmínek, v nichž se podnik nachází, lze obnovit likviditu, např.:

- zvýšením příjmů dezinvesticemi hmotných oběžných aktiv, dlouhodobých hmotných aktiv, nebo finančních prostředků,
- snížením výdajů např. redukcí obnovovacích investic, racionalizačních investic, rozvojových nebo finančních investic, snížením nákupů, eventuálně jejich časovým posunem, využitím leasingu, snížením nákladů spojených v daném období s výdaji. (Sedláček, 2010)

Budoucí cash flow hraje důležitou roli při stanovení strategických i taktických cílů podniku a jejich kvantifikaci ve finančních plánech či rozpočtech. (Sedláček, 2010)

5. FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ LIKVIDITU

V krátkodobém i dlouhodobém časovém horizontu je nezbytným předpokladem aktivního řízení likvidity komplexní identifikace faktorů, které likviditu ovlivňují.

5.1 Faktory působící na likviditu

Dle Landy (2008) je přehled o peněžních tocích základním nástrojem identifikace faktorů, jenž působí na celkovou likviditu podniku. Pro identifikaci jednotlivých faktorů využijeme přehled o peněžních tocích sestavený nepřímou metodou:

Tabulka 3: Schéma přehledu o peněžních tocích, sestavené nepřímou metodou

Vliv	Položka
+/-	Výsledek hospodaření po úpravách o nepeněžní operace
+/-	Změna stavu potřeby pracovního kapitálu
+/-	Přijaté a zaplacené úroky a daň z příjmů
=	Čistý tok z provozní činnosti
-	Výdaje spojené s pořízením dlouhodobého majetku
+	Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku
+/-	Ostatní příjmy a výdaje investičního charakteru
=	Čistý tok z investiční činnosti
+/-	Změna stavu dlouhodobých, popř. krátkodobých úvěrů
+/-	Změna stavu vlastního kapitálu s vlivem na peněžní prostředky
=	Čistý tok z finanční činnosti

Zdroj: Vlastní zpracování dle Landy (2008)

Na likviditu působí faktory spadající do oblasti provozní, investiční a finanční. Zásadními faktory v oblasti provozní je zisk a čistý pracovní kapitál jako rozdíl mezi krátkodobým oběžným majetkem a krátkodobými závazky. Základním faktorem v oblasti investiční jsou efektivní investice do dlouhodobého majetku podniku. (Landa, 2007)

Poslední skupinou faktorů ovlivňujících likviditu je oblast finanční činnosti, která v praxi zahrnuje dvě skupiny vlivů. První je míra dlouhodobé zadluženosti podniku ve formě dlouhodobých závazků z úvěrů, dluhopisů příp. i leasingu. Další skupinu tvoří faktory vnitřního typu, které se týkají vlastního kapitálu. Jedná se zejména o problematiku použití výsledku hospodaření k výplatě dividend nebo k zadržení výsledku hospodaření jako vnitřního zdroje financování. (Landa, 2007)

6. ŘÍZENÍ ČISTÉHO PRACOVNÍHO KAPITÁLU, OBCHODNÍCH ÚVĚRŮ, ZÁSOB A CASH MANAGEMENT

6.1 Řízení čistého pracovního kapitálu

Čistý pracovní kapitál, je kapitál určený k financování části oběžného majetku, který má dlouhodobý charakter. Jeho hodnota se vypočítá z rozvahy jako rozdíl mezi hodnotou dlouhodobých zdrojů financování a hodnotou stálých aktiv, tj. neoběžného majetku dlouhodobě vázaného. Představuje hodnotu dlouhodobých finančních zdrojů použitých k financování části oběžného majetku. (Režňáková, 2010)

Z předchozího odstavce již víme, že čistý pracovní kapitál tvoří oblast oběžného majetku a krátkodobých závazků.

Dle Landy (2007) spočívá řízení čistého pracovního kapitálu v řízení jeho jednotlivých složek, tj.:

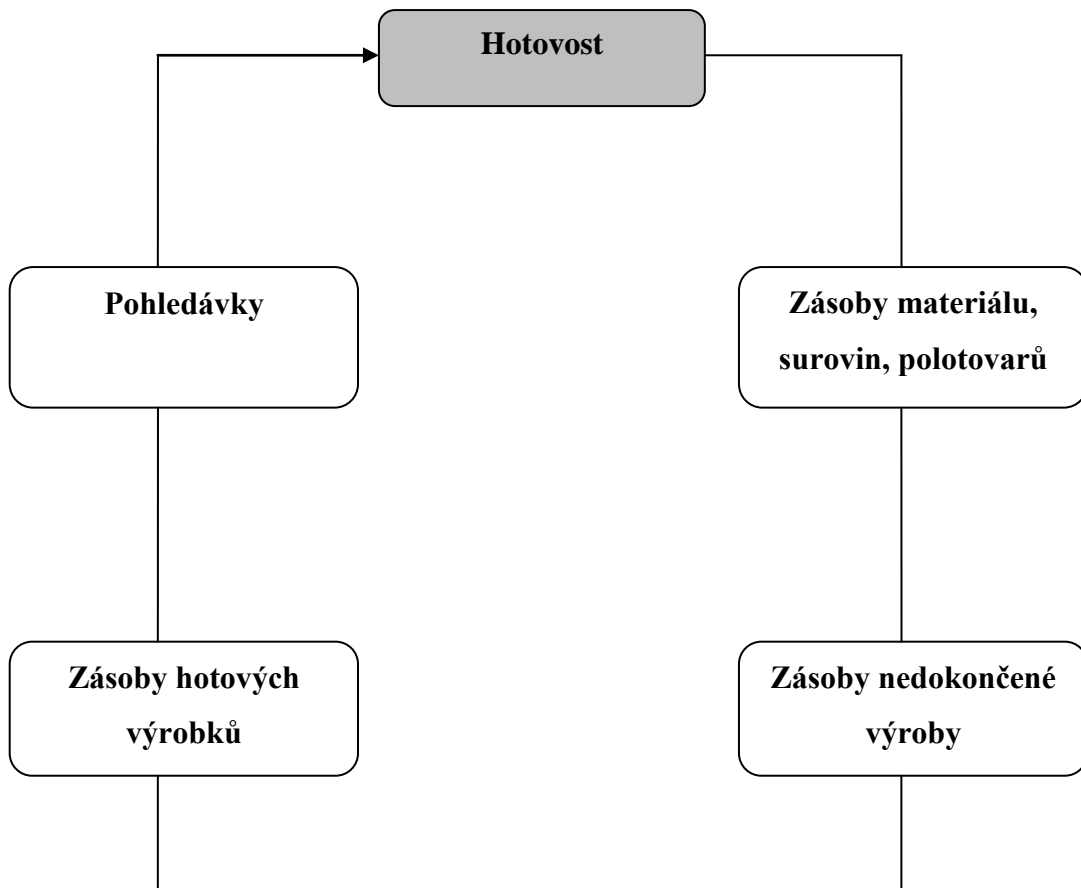
- zásob,
- krátkodobých pohledávek,
- peněžních prostředků,
- krátkodobých závazků.

Jedním z klíčových úkolů v řízení čistého pracovního kapitálu je hotovostní cyklus, tj. doba, která uplyne od zaplacení nakoupeného materiálu, surovin nebo zboží až k obdržení hotovosti za prodaný výrobek, službu nebo zboží. (Landa, 2007)

Tento cyklus závisí na typu podnikatelských aktivit, délce produkčního cyklu a na jeho obchodních podmínkách. (Knápková, Pavelková, & Šteker, 2013)

V praxi se lze setkat s celou řadou variant hotovostního cyklu v závislosti na typu podnikatelské činnosti, typu produkce, pozice podniku na trhu a jeho vyjednávací síle.

Obrázek 1: Obecný hotovostní cyklus

Zdroj: Vlastní zpracování dle Landy (2007)

6.2 Řízení obchodních úvěrů

Smyslem poskytnutí obchodního úvěru je zvýšení prodeje a efektem je přírůstek výnosů, který zvýšení prodeje přináší. Z toho důvodu musí být poskytnutí obchodního úvěru jak marketingovým tak zároveň i finančním rozhodnutím. Z hlediska marketingu se jedná o podporu prodeje, z hlediska finančního řízení podniku se jedná o opatření zaměřující se na zvýšení zisku, o efektivní investování kapitálu do svých zákazníků. Tudíž je potřebné na obchodní úvěr nahlížet a rozhodovat o něm podle stejných kritérií jako při rozhodování o jakékoli jiné investici, tj. z hlediska očekávaného výnosu, likvidnosti a rizika:

- výnosem z poskytnutí obchodního úvěru se rozumí přírůstek zisku ze zvýšeného prodeje,
- likvidností se rozumí doba splatnosti obchodního úvěru, případně další možnosti jeho proměny v hotovost,

- riziko vzniká při poskytnutí obchodního úvěru. (Režňáková, 2010)

Obchodní úvěr je úvěrem, který čerpá odběratel od dodavatele tím, že mu za dodávky výrobků, prací a služeb platí až po uplynutí sjednané lhůty zpravidla 14, 30, 60 dní, ale může to být i déle. Vyplývá tedy z dohodnutých platebních podmínek. (Valach, 1999)

6.2.1 Riziko obchodních úvěrů

Rizika spojená s prodejem na úvěr jsou obzvláště významná především v mezinárodním podnikání. Rizika v mezinárodním podnikání dle okruhu rozhodování se člení na tyto skupiny:

- rizika teritoriální, spjatá s volbou země pro podnikatelské aktivity podniků,
- rizika komerční, spjatá s volbou obchodních partnerů, jakož i partnerů pro zabezpečování dopravy, případně partnerů společného podnikání,
- rizika měnová, spjatá s úlohou jednotlivých měn při mezinárodním podnikání. (Černohlávková, 2007)

6.3 Řízení zásob

Cílem řízení zásob je zajistit, aby byl takový objem zásob a v takové struktuře a kvalitě, která zabezpečí plynulý a bezporuchový průběh podnikatelských procesů, a to v potřebném čase, místě a s minimálními náklady. (Landa, 2007)

Řízením zásob rozumíme soubor relativně samostatných činností, jejichž účelem je na základě zaměření a programu činnosti podniku zajišťovat plynulý bezporuchový chod výroby a prodeje potřebným množstvím zásob, včetně pojistných, a to v odpovídající struktuře, kvalitě, ve správné době na potřebném místě, při minimálních nákladech spojených s hospodařením se zásobami. (Valach, 1999)

Spotřeba zásob probíhá postupně či jednorázově a v důsledku toho závisí průměrná výše zásob na mnoha faktorech. Mezi hlavní faktory patří:

- denní spotřeba zásob (celková spotřeba za období/počet dní daného období),
- doba jejich vázanosti od vstupu do podniku do jejich předávání do spotřeby pro technické skladování, zrání, vysoušení apod.,
- průběh spotřeby zásob. (Knápková, Pavelková, & Šteker, 2013)

6.4 Cash management

Režňáková (2010) definuje cash management, nebo li také liquidity management, working capital management, treasury management a financial supply chain management jako činnosti a opatření, které směřují k zajištění schopnosti podniku hradit své závazky. Jsou to činnosti spojené s řízením zásob, obchodních úvěrů i hotovosti.

Pojem cash management se vyskytuje v literatuře ve dvou významech. Cash management je v případě podniku chápán jako řízení stavu hotovosti, optimalizace zůstatků na účtech a optimalizace vztahů s bankami. Z bankovního pohledu je cash management chápán jako služba, která je poskytována podnikům a umožňuje:

- aktuální zjišťování hotovostních toků, třeba i v cizích měnách,
 - sledování stavu a čerpání hotovosti u bankovních institutů,
 - stejně jako poskytování specifických informací o účtech a finančním trhu.
- (Režňáková, 2010)

6.4.1 Důvody držení hotovosti

V podniku je velice důležité držení hotovosti (ve smyslu peněz na běžných bankovních účtech a v pokladně). Hotovost je potřebná k platbě za provedenou práci a materiál, na nákup fixních aktiv, platbu daní, spravování závazků, platbu dividend a podobně.

Průměrně 1,5 % aktiv průměrného průmyslového podniku je drženo ve formě hotovosti, tj. jako vklady na běžném účtu bez výpovědní lhůty. Vzhledem k tomu, že většina běžných účtů je minimálně úročena, je hotovost často označována nevydělavajícím aktivem a z hlediska výnosnosti je žádoucí její minimální stav. Proto důležitým úkolem finančního manažera je minimalizovat částku hotovosti, kterou potřebuje pro zachování chodu svých běžných obchodních aktivit. (Brigham & Ehrhardt, 2008)

Ross, Westerfield, Jaffe (2008) ve své knize uvádí, že již John Maynard Keynes ve své práci *The General Theory of Employment, Interest and Money* označil tři motivy pro držbu hotovosti:

- transakční,
- bezpečnostní,
- spekuláční.

7. STRATEGICKÉ, TAKTICKÉ A OPERATIVNÍ PLÁNOVÁNÍ

Strategii podniku je možné chápat třemi způsoby. Prvním z nich a základním je, že strategie podniku je dokument, ve kterém jsou zaznamenány dlouhodobé cíle podniku a způsoby, jakými těchto cílů dosáhnout. Druhá definice, méně zásadní, vidí strategii pouze jako výsledek požadavků a přání společnosti k dosažení určitých cílů. Třetí a moderní definice strategii označuje jako připravenost podniku na budoucnost. V ní jsou stanoveny jak dlouhodobé cíle společnosti, tak druhy operací, které jsou nutné pro dosažení těchto cílů ale i zdroje potřebné k dosažení stanovených cílů. (Dedouchová, 2001)

Rozlišeny jsou tři druhy řízení: strategické, taktické a operativní. Hlavním rozdílem mezi nimi je hledisko kompetence daných cílů a odpovědnosti vyplývající z jejich splnění případně nesplnění. Strategické řízení předává úkoly taktickému řízení, které je pak dále předává na úroveň operativního řízení. Dalším rozlišujícím faktorem je časové hledisko. U strategického řízení je vždy uvažováno několik let, ale u operativního řízení se může jednat o dny i kratší časové úseky. Mezi další faktory patří také potřebné informace pro vypracování plánu. A v neposlední řadě je důležité zmínit, že u strategického plánování je velmi důležitý faktor manažera a jeho zkušenosti, intuice a know-how. Tento faktor je velice důležitý zejména proto, že při strategickém plánování je složité odhadovat budoucnost a některé z faktorů, které mohou společnost ovlivnit. Je velmi těžké a téměř nemožné je určit. (Keřkovský & Vykypěl, 2006)

7.1 Strategické plánování

Na strategický management má vliv jak poslání firmy a její cíle tak externí a interní prostředí společnosti. Před zahájením každého strategického plánování je tedy nutné provést analýzu těchto faktorů.

Společnost by měla provést analýzu makroekonomických ukazatelů, jako jsou hrubý domácí produkt, inflace a vývoj kurzu měny. Jako další by společnost měla provést analýzu oborového prostředí a dále pak také analýzu portfolia produktů. Pro zhodnocení portfolia produktů Landa uvádí Matici BCG, která rozdělením produktů na Otazníky, Hvězdy, Bídny psy a Dojené krávy ukazuje, z jakých produktů máme největší zisk

a naopak které jsou společnostmi dotovány. Další analýzu, kterou by měla společnost provést, může být například finanční analýza podniku a to pomocí hodnocení finančních ukazatelů z oblasti likvidity, rentability, ziskovosti a zadluženosti. (Landa, 2007)

Strategické plánování zabezpečuje racionální reakci podniku na dlouhodobý vývoj tržního okolí, na vývoj techniky a technologií, na měnící se ekonomické podmínky a na vývoj vnějšího prostředí podniku. Zahrnuje systém rozhodovacích úloh na různé diferenční úrovni: poslání, vize, cíle, strategie, politiky a kvantifikované plánované záměry pro dané období. (Grünwald, 2004)

7.2 Taktické a operativní plánování

Jako taktické a operativní řízení uvádí Martin Landa ve své publikaci krátkodobé plánování, založené na současné výrobní kapacitě. Důležitým faktorem však je, že tyto plány musejí brát v potaz i strategické záměry podniku. Hlavním cílem krátkodobých řízení je identifikovat strukturu a vývoj krátkodobých finančních potřeb a zajistit uskutečnění krátkodobých finančních cílů z hlediska řízení zásob, pohledávek a závazků. (Landa, 2007)

Pro vyhotovení rozpočtu, který je nedílnou součástí pro krátkodobé finanční řízení, je nutné, aby společnost nejdříve vyhotovila dílčí rozpočty. Mezi ně patří rozpočet výnosů, založený na předpokládaném vývoji tržeb, produkční rozpočet, který lze rozdělit na rozpočet na materiál, rozpočet osobních nákladů a rozpočet přímé výrobní režie. Dále je nutné tyto rozpočty doplnit ještě o rozpočet režijních nákladů, investiční rozpočet pro pořízení dlouhodobého majetku a rozpočet financování. (Landa, 2007)

8. POČÍTAČOVÁ PODPORA FINANČNÍHO PLÁNOVÁNÍ A SESTAVOVÁNÍ CASH FLOW

Zpracování finančních plánů je velice obtížné a obsahuje časově náročné propočty. Ruční zpracování v rámci tvorby strategického finančního plánu je tedy nejen časově náročné a pracné, ale často mohou být vynechány určité vazby. To samozřejmě vede ke snížení kvality plánu. Vzhledem k tomu je vhodné použít počítačový systém. (Fotr, 1999)

8.1 Software Equanta

Tento software nabízí společnost Atlas Consulting. Ten je navrhován jako modulární systém. Dílčí moduly umožní uživateli bohaté možnosti využití při zpracování vlastních podnikatelských záměrů a při analýze dosažených výsledků hospodaření. Eventuální uživatel získá produkt potřebný pro plánování, controlling, analýzu a rozhodování o investičních záměrech.

Obrázek 2: Software equanta

Označ.	Řádek	Běžné ÚO Brutto	Běžné ÚO Korekce	Běžné ÚO Netto	Minulé ÚO
AKTIVA CELKEM [A. + B. + C. + D.I]	001	0,00	0,00	0,00	0,00
A. Pohledávky za upsaný základní kapitál	002	0,00	0,00	0,00	0,00
B. Dlouhodobý majetek [B.I. + B.II + B.III]	003	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I. Dlouhodobý nehmotný majetek [B.I.1 až B.I.8]	004	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.1. Zřizovací výdaje	005	0,00	0,00	0,00	0,00
2. Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	006	0,00	0,00	0,00	0,00
3. Software	007	0,00	0,00	0,00	0,00
4. Ocenitelná práva	008	0,00	0,00	0,00	0,00
5. Goodwill	009	0,00	0,00	0,00	0,00
6. Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	010	0,00	0,00	0,00	0,00
7. Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	011	0,00	0,00	0,00	0,00

Označ.	Řádek	Stav v běž. ÚO	Stav v min. ÚO
PASIVA CELKEM [A. + B. + C.I.]	070	0,00	0,00
A. Vlastní kapitál [A.I. + A.II + A.III + A.IV. + A.V.]	071	0,00	0,00
A.I. Základní kapitál [A.I.1. až A.I.3.]	072	0,00	0,00
A.I.1. Základní kapitál	073	0,00	0,00
2. Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly [-]	074	0,00	0,00
3. Změny základního kapitálu	075	0,00	0,00
A.II. Kapitálové fondy [A.II.1. až A.II.5.]	076	0,00	0,00
A.II.1. Emisní ážio	077	0,00	0,00

Zdroj: (<http://www.atlascon.cz/software/equanta>)

9. METODIKA

Vybraná firma používá kalendářní rok. Období pro analýzu jsou 3 roky od roku 2010 do 2012, tyto roky jsou vztaženy vždy ke konci kalendářního roku.

Analýza se skládá z vypočtení běžné, pohotové a okamžité likvidity a z vypočtení ostatních ukazatelů poměrové analýzy. U likvidity proběhne srovnání s hodnotami uváděné v literatuře, srovnání s předchozími roky a srovnání s oborovým průměrem.

Výstupem plánovacího procesu je finanční plán, ve kterém si podnik vymezuje své finanční cíle a také způsoby jejich dosažení.

Jedním z velmi podstatných finančních cílů je zisk, který je obecně jednou z proměnných ve vzorcích rentabilit.

9.1 Stanovené cíle a hypotézy

Cílem této bakalářské práce je provést na konkrétním podniku analýzu likvidity za poslední tři roky a sestavit cash flow vybraného podniku pro následující rok.

V rámci těchto cílů jsou stanoveny následující hypotézy:

H1: Likvidita 1. stupně vybraného podniku je v letech 2010 až 2012 horší než doporučená hodnota likvidity i oborový průměr.

H2: Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů se v plánovém roce zvýší o více než 10 %.

9.2 Analýza likvidity

Pro výpočet likvidity 1-3. stupně jsou použity vzorce od pana Landy z knihy Finanční plánování a likvidita.

Likvidita 3. stupně

$$\text{běžná likvidita} = \frac{\text{krátkodobý finanční majetek} + \text{krátkodobé pohledávky} + \text{zásoby}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Likvidita 2. stupně

$$\text{pohotová likvidita} = \frac{\text{krátkodobý finanční majetek} + \text{krátkodobé pohledávky}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Likvidita 1. stupně

$$\text{peněžní likvidita} = \frac{\text{krátkodobý finanční majetek}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

9.3 Poměrová analýza ostatních ukazatelů

Ke zpřesnění finanční situace je zapotřebí zjistit ještě další ukazatele, které nám tuto situaci přiblíží. Těmi jsou tzv. poměrové ukazatele. Vzorce ukazatele analýzy rentability jsou použity od pana Landy z knihy Jak číst finanční výkazy a vzorce pro ukazatele aktivity a zadluženosti jsou použity podle knihy Finanční analýza podniku od pana Sedláčka. Podklady pro zpracování těchto ukazatelů mi poskytla společnost v podobě rozvah a výkazů zisků a ztrát za rok 2010, 2011 a 2012.

9.3.1 Analýza rentability

a) Rentabilita aktiv (ROA)

$$ROA = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{aktiva}}$$

b) Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)

$$ROE = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{vlastní kapitál}}$$

c) Rentabilita tržeb (ROS)

$$ROS = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{tržby}}$$

d) Rentabilita dlouhodobého kapitálu (ROCE)

$$ROCE = \frac{EAT + \text{nákladové úroky}}{\text{vlastní kapitál} + \text{dlouhodobé bankovní úvěry}}$$

EBIT zde představuje zisk před zdaněním a úroky, tedy provozní zisk. Dlouhodobá pasiva pak obsahují veškerý vlastní kapitál a dlouhodobé závazky a úvěry.

EAT zobrazuje zisk po zdanění. V rozvahách jde o položku výsledek hospodaření za účetní období.

EBT představuje zisk před zdaněním a jedná se o položku výsledek hospodaření před zdaněním.

9.3.2 Ukazatele aktivity

a) Rychlost obratu aktiv

$$\text{Rychlost obratu aktiv} = \frac{\text{tržby (celkové výnosy)}}{\text{aktiva}}$$

b) Vázanost aktiv

$$\text{Vázanost aktiv} = \frac{\text{aktiva}}{\text{tržby (celkové výnosy)}}$$

c) Doba obratu aktiv

$$\text{Doba obratu aktiv} = \frac{\text{aktiva}}{\text{tržby}} \times 360$$

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{\text{zásoby}}{\text{tržby}} \times 360$$

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \frac{\text{krátkodobé pohledávky}}{\text{tržby}} \times 360$$

$$\text{Doba obratu závazků} = \frac{\text{krátkodobé závazky}}{\text{tržby}} \times 360$$

9.3.3 Ukazatele zadluženosti

a) Zadluženost

$$\text{Zadluženost} = \frac{\text{dluhy (cizí zdroje)}}{\text{aktiva}}$$

b) Finanční páka

$$\text{Finanční páka} = \frac{\text{aktiva}}{\text{vlastní kapitál}}$$

c) Míra finanční samostatnosti

$$\text{Míra finanční samostatnosti} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{aktiva}}$$

d) Úrokové krytí

$$\text{Úrokové krytí} = \frac{\text{EBIT}}{\text{nákladové úroky}}$$

e) **Doba splacení dluhů**

$$DSD = \frac{\text{cizí kapitál} - \text{finanční majetek}}{\text{provozní cash flow}}$$

9.4 Analýza rozdílových ukazatelů

Pro přesnější zjištění finanční situace je využito ještě rozdílových ukazatelů: čistý pracovní kapitál a obratový cyklus peněz. Vzorce pro analýzu rozdílových ukazatelů jsou určeny podle knihy Cash flow od pana Sedláčka.

a) **Čistý pracovní kapitál**

$$\text{ČPK} = \text{oběžná aktiva} - \text{krátkodobé závazky}$$

b) **Obratový cyklus peněz**

$$OCP = \text{doba obratu zásob} + \text{doba obratu pohledávek} - \text{doba obratu závazků}$$

9.5 Plán Cash flow

Dle Režňákové (2010) se struktura finančního plánu shoduje se strukturou finančních výsledků podniku. To znamená, že se sestavuje ve formě:

- plánu tržeb a nákladů, tj. plánovaný výkaz zisku a ztráty,
- plánu majetku a zdrojů financování, tj. plánovaná rozvaha,
- plánu peněžních toků.

Protože se krátkodobý finanční plán sestavuje v horizontu do jednoho roku dle Marka (2009), je i v této bakalářské práci krátkodobý finanční plán ročním finančním plánem, zde sestaveným pro rok 2013.

Pro plán výkazu zisku a ztráty je základem plán tržeb a plán nákladů. Plánovaná rozvaha vychází z aktiv a pasiv. Plán cash flow je podkladem pro řešení hlavního úkolu. Vychází z plánů tržeb a z očekávané skutečnosti běžného roku. Je sestaven za celé plánované období. Při sestavování cash flow bude použita nepřímá metoda. Pro jednotlivé činnosti budou data čerpány z plánované rozvahy a z výkazu zisku a ztráty.

10. PŘÍPADOVÁ STUDIE NA KONKRÉTNÍM PODNIKU

10.1 Charakteristika společnosti

Společnost považuje svá data za velmi důvěrná a nepřála si, být jmenována, proto v následující části budu firmu uvádět pouze jako společnost nebo podnik.

Přesný rok jeho založení je pro nedostatek písemných zpráv zahalen tajemstvím. Jisté však je, že existoval už v první polovině 16. století. Podnik formálně funguje již od roku 2000 jako akciová společnost.

Předmět podnikání:

- pivovarnictví a sladovnictví,
- koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej.

Sídlo společnosti: Jihočeský kraj

Právní forma: Akciová společnost

Základní kapitál: 40 000 000,-

Podnik pracuje ve zpracovatelském průmyslu – výroba nápojů.

Klasifikace ekonomických činností – CZ NACE

- výroba nealkoholických nápojů,
- výroba alkoholických nápojů vyráběných hlavně kvašením.

Výroba piva

- výroba nápojů ze sladu, tj. nejrůznějších druhů piva,
- výroba piva s nízkým obsahem alkoholu nebo piva nealkoholického.

10.2 Analýza oborového prostředí

Na základě skutečnosti, že hlavním předmětem podnikání společnosti je pivovarnictví a sladovnictví, bylo rozpoznáno dle Klasifikace ekonomických činností, že zmíněná podnikatelská činnost je činnost 11.05 Výroba nápojů (piva) a dále bylo zjištěno, že tato činnost patří do sekce C – Zpracovatelský průmysl.

Třída 11.0 zahrnuje výrobu nealkoholických nápojů (limonád, toniků, minerálních vod apod.), výrobu alkoholických nápojů vyráběných hlavně kvašením (piva, vína atd.) a výrobu lihovin. ([http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/vysvetlivky_cz_nace/\\$File/CZ-NACE_vysvetlivky.pdf](http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/vysvetlivky_cz_nace/$File/CZ-NACE_vysvetlivky.pdf))

Údaje byly použity při hledání materiálů na oficiálních internetových stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu ČR, kde byly hledány i oborové průměry pro zmíněnou ekonomickou činnost.

Nalezené oborové průměry roku 2010, 2011 a 2012 pro všechny tři stupně likvidity sledovaného podniku a zjištěné údaje jsou uvedeny v tabulce č. 4.

Tabulka 4: Oborové průměry pro likviditu u podniků spadající do sekce C

Stupeň likvidity	Oborový průměr		
	2010	2011	2012
1.	0,4	0,36	0,2
2.	1,11	0,98	0,66
3.	1,52	1,37	0,95

Zdroj: Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR + vlastní zpracování

10.3 Analýza likvidity

10.3.1 Výpočet jednotlivých stupňů likvidity

Tabulka 5: Pomocné údaje pro výpočet jednotlivých stupňů likvidity (v tis. Kč)

Rozvahová položka	2010	2011	2012
<i>Krátkodobé pohledávky</i>	83 001	80 149	94 724
<i>Krátkodobé závazky</i>	62 972	54 206	70 889
<i>Zásoby</i>	17 344	23 685	21 285
<i>Krátkodobý finanční majetek</i>	705	4 862	1 323

Zdroj: Data z Rozvah společnosti z let 2010-2012 + vlastní zpracování

Peněžní (okamžitá likvidita) – Likvidita 1. stupně

$$L1 (2010) = \frac{705}{62\,972} = 0,011195$$

$$L1 (2011) = \frac{4\,862}{54\,206} = 0,089695$$

$$L1 (2012) = \frac{1\,323}{70\,889} = 0,018663$$

Vzhledem k tomu, že ideální hodnota pro peněžní likviditu dle Landy (2008) je 0,2 – 0,8, ukazuje tabulka č. 6, že peněžní likvidita nebyla ideální v žádném sledovaném roce. V letech 2010 – 2012 se hodnoty pohybovaly vysoce pod doporučenou hodnotou 0,2. Nejvíce se přiblížila hodnota v roce 2011. Je možné vidět, že v roce 2011 byla výrazně vyšší hodnota krátkodobého finančního majetku. Dá se říci, že v roce 2011 nebyly efektivně využity zdroje krátkodobého finančního majetku, tedy peníze na účtech či v pokladně. Tato likvidita je používána spíše pro interní vnitropodnikové analýzy.

Oborové průměry u likvidity 1. stupně se také výrazně lišily. V letech 2010 – 2012 se hodnoty pohybovaly pod oborovými průměry, avšak hodnota se přiblížila nejvíce v roce 2011.

Pohotová likvidita – likvidita 2. stupně

$$L2 (2010) = \frac{705 + 83\,001}{62\,972} = 1,329257$$

$$L2 (2011) = \frac{4\,862 + 80\,149}{54\,206} = 1,568295$$

$$L2 (2012) = \frac{1\,323 + 94\,724}{70\,889} = 1,354893$$

Dle Landy je ideální hodnota pohotové likvidity okolo 1. Hodnotu podnik převyšuje už od roku 2010, ale nejvíce se přiblížil právě rok 2010. Pohotová likvidita odstraňuje nedostatky běžné likvidity. Mezi tyto nedostatky patří např. že L1 nevyjadřuje zpravidla vývoj platební schopnosti během roku, nepřihlíží ke struktuře oběžných aktiv z pohledu likvidnosti a ke struktuře krátkodobých závazků z hlediska splatnosti. Oborové průměry u této likvidity měly klesající tendenci. V roce 2010 se blíží likvidita 2. stupně nejvíce oborovému průměru, ač jsou hodnoty vysoce nad průměrem.

Běžná likvidita – likvidita 3. stupně

$$L3 (2010) = \frac{705 + 83\,001 + 17\,344}{62\,972} = 1,604681$$

$$L3 (2011) = \frac{4\,862 + 80\,149 + 23\,685}{54\,206} = 2,005239$$

$$L3 (2012) = \frac{1\,323 + 94\,724 + 21\,285}{70\,889} = 1,655151$$

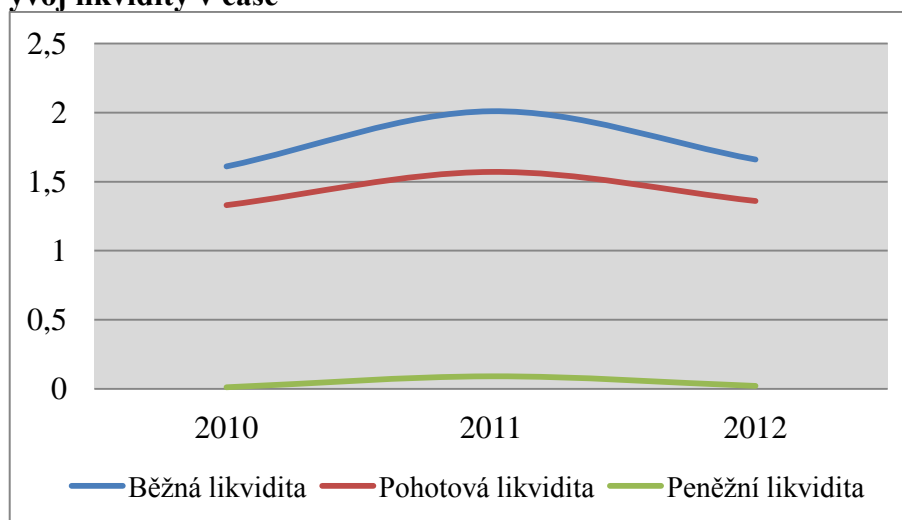
Obvykle se jako optimální hodnota uvádí hodnota 2 – 2,5. Ideální hodnoty dosáhl podnik v roce 2011. V roce 2010 a 2012 výrazně klesl pod optimální hodnotu a oproti roku 2011 byl také výrazně nižší krátkodobý finanční majetek. Čím vyšší hodnota ukazatele, tím je příznivější zachování platební schopnosti podniku. Hodnota nižší než 1 vyjadřuje sníženou likviditu a je nepříznivá. Hodnotu nižší než 1 však podnik nevykazuje ani v jednom roce. Oborové průměry byly výrazně nižší v každém roce než optimální hodnota likvidity. Nejvíce se k optimální hodnotě přiblížil oborový průměr v roce 2010.

Tabulka 6: Výsledky běžné, pohotovové a peněžní likvidity podniku

Ukazatele likvidity	2010	2011	2012
<i>Běžná likvidita</i>	1,61	2,01	1,66
<i>Pohotová likvidita</i>	1,33	1,57	1,36
<i>Peněžní likvidita</i>	0,01	0,09	0,02

Zdroj: Výsledky z výpočtů + vlastní zpracování

Graf 1: Vývoj likvidity v čase

Zdroj: Vlastní zpracování

10.4 Poměrová analýza ostatních ukazatelů

Aby bylo možné nadále zkoumat a určit jaká je finanční situace sledovaného podniku, je nutné provést také poměrovou analýzu ostatních ukazatelů. V tabulce č. 7 jsou uvedeny údaje, které byly potřeba pro výpočet ostatních poměrových ukazatelů.

Tabulka 7: Výsledkové a rozvahové položky 2010-2012 (v tis. Kč)

Rozvahová/Výsledková položka	2010	2011	2012
<i>EAT</i>	15 150	10 843	17 129
<i>EBT</i>	19 168	13 617	20 744
<i>Nákladové úroky</i>	694	649	588
<i>EBIT</i>	19 862	14 266	21 332
<i>Celková aktiva</i>	158 846	171 072	203 065
<i>Dlouhodobý majetek</i>	55 885	61 091	73 464
<i>Zásoby</i>	17 344	23 685	21 285
<i>Krátkodobé pohledávky</i>	83 001	80 149	94 724
<i>Oběžná aktiva</i>	101 050	108 696	128 881
<i>Krátkodobé závazky</i>	62 972	54 206	70 889
<i>Tržby (celkové výnosy)</i>	156 025	162 315	176 558
<i>Dluhy (cizí zdroje)</i>	78 607	79 930	94 745
<i>Dlouhodobá pasiva (VK+dl.cizí zdroje)</i>	95 874	116 806	132 067
<i>Vlastní kapitál</i>	80 239	91082	108 211
<i>Provozní CF (EAT+odpisy+změna stavu rezerv)</i>	20 900	19 849	24 501

Zdroj: Data z účetních výkazů společnosti + vlastní zpracování

10.4.1 Analýza rentability

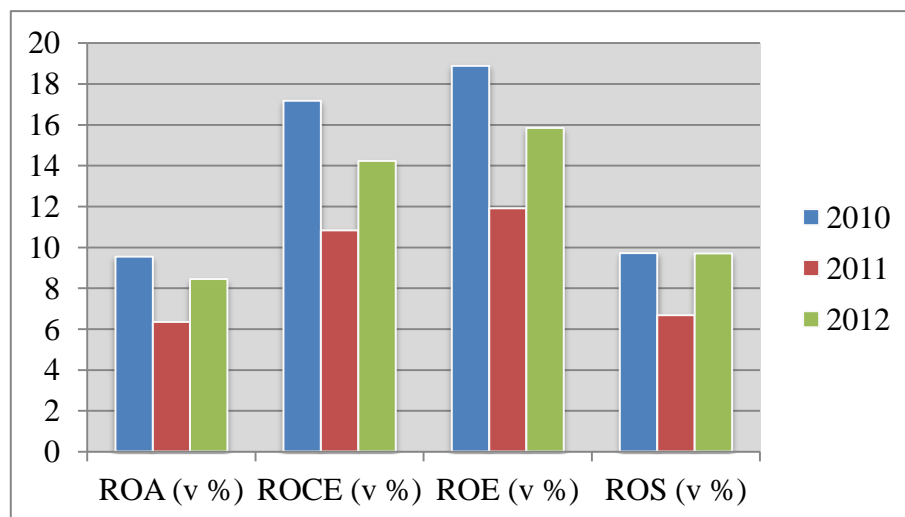
Tabulka 8: Výpočet ukazatelů rentability

Ukazatele rentability	2010	2011	2012
<i>ROA (v %)</i>	9,54	6,34	8,44
<i>ROCE (v %)</i>	17,17	10,83	14,22
<i>ROE (v %)</i>	18,88	11,91	15,83
<i>ROS (v %)</i>	9,71	6,68	9,70

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výpočtů

Ukazatele rentability měří konečný efekt dosažený podnikatelskou činností. Rentabilita (resp. výnosnost kapitálu) je měřítkem schopnosti podniku vytvářet nové zdroje a dosahovat zisku.

Graf 2: Vývoj ukazatelů rentability

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výpočtů

Všechny uvedené ukazatele rentability (ziskovosti) se v roce 2011 značně snížily, ale v roce 2012 zase vzrostly, jak je možné vidět v tabulce č. 8. Nejedná se ani o rostoucí tendenci ani o klesající tendenci.

Nejvyšší rentabilita aktiv, tedy kolik korun/haléřů zisku přinese jedna koruna použitých zdrojů, je v roce 2010. Tabulka nám ale jasně ukazuje, že efektivnost přeměny aktiv v čistý zisk je velice nízká.

Rentabilita vlastního kapitálu nebo li kolik korun/haléřů vytvoří právě jedna koruna vlastních zdrojů, je nejvyšší také v roce 2010. V následujících letech opět nebyl efektivní. Rentabilita tržeb, tedy situace – kolik jedna koruna tržeb vytvoří korun zisku, je podobná rentabilitě aktiv. Nejvyšší rentabilita tržeb je v roce 2010, poté téměř shodně v roce 2012. Rentabilita dlouhodobého kapitálu je podobná rentabilitě vlastního kapitálu. Nejvyšší rentabilita dlouhodobého kapitálu je v roce 2010 a následně v roce 2012 dosahuje opět vyšších hodnot.

10.4.2 Analýza aktivity

Měří celkovou rychlost obratu aktiv (majetku) nebo rychlost obratu jednotlivých složek aktiv. Ukazatele aktivity jsou v tabulce č. 9 zpracovány na základě výpočtů.

Tabulka 9: Výpočet ukazatelů aktivity

Ukazatele aktivity	2010	2011	2012
<i>Rychlost obratu aktiv</i>	0,98	0,95	0,87
<i>Vázanost aktiv</i>	1,02	1,05	1,15
<i>Doba obratu aktiv (dny)</i>	366,51	379,42	414,05
<i>Doba obratu zásob (dny)</i>	40,02	52,53	43,40
<i>Doba obratu pohledávek (dny)</i>	191,51	177,76	193,14
<i>Doba obratu krátkodobých závazků (dny)</i>	145,30	120,22	144,54

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výpočtů

Rychlost obratu aktiv se každý rok snižovala, to znamenalo, že aktiva měla čím dál delší dobu od pořízení do doby jejich prodeje. Na rychlost obratu aktiv navazuje také doba obratu aktiv, která se od roku 2010 stále zvyšovala.

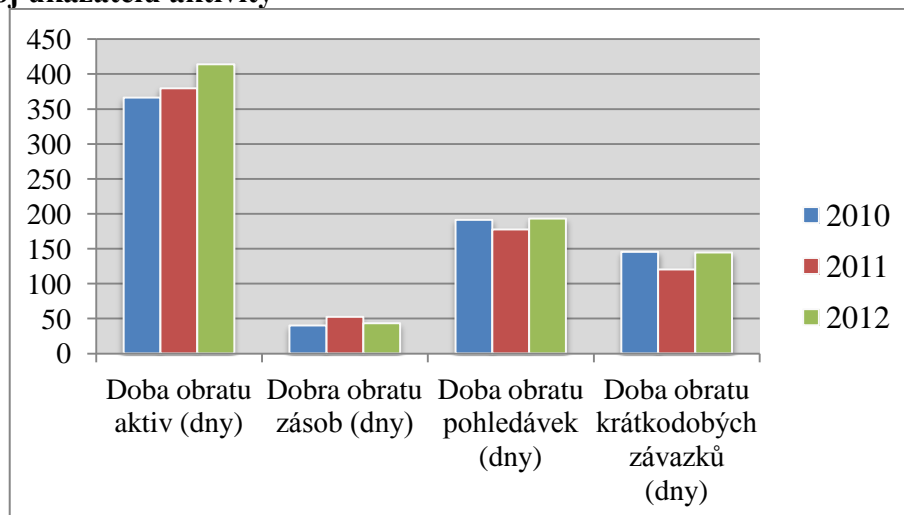
Doba obratu pohledávek, resp. doba splacení pohledávek, v průběhu tří sledovaných let poměrně výrazně kolísá. Cílem ukazatele je stanovit průměrný počet dní, po něž odběratelé zůstávají dlužni. Z roku 2010 na rok 2011 došlo ke snížení doby obratu pohledávek a v roce 2012 došlo bohužel ke zvýšení této doby.

Doba obratu závazků kopíruje vývojovou tendenci doby obratu pohledávek, protože rovněž došlo v roce 2011 ke snížení doby obratu a v roce 2012 opět proběhl nárůst.

Je užitečné zjišťovat, v jaké relaci se nacházejí tyto dva ukazatele. Porovnáme-li tedy dobu obratu pohledávek s dobou obratu závazků, pak lze říci, že doba obratu pohledávek je ve všech třech letech vždy nižší než doba obratu závazků, pohledávky splácí výrazně později. Pro podnik toto zjištění znamená, že své závazky hradí dříve, než jsou mu zaplacený pohledávky a to je pro něj samozřejmě nevýhodné.

Ukazatel doby obratu zásob udává počet dní, které zásoby „stráví“ v podniku do doby prodeje nebo do doby jejich spotřeby. Tato doba byla v roce 2010 vysoká, a to až do roku 2011. Její pokles v roce 2011 měl velmi příznivý vliv, bohužel ale v roce 2012 se doba obratu zásob opět mírně zvýšila. U obratu zásob se udává standard 40 dní a podnik se až na rok 2011 nachází v normě.

Graf 3: Vývoj ukazatelů aktivity

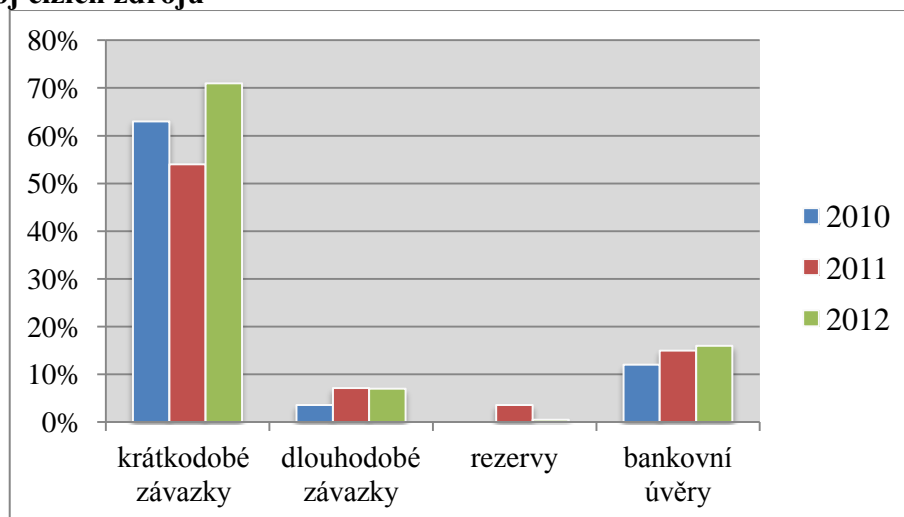

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výpočtů

10.4.3 Ukazatele zadluženosti

Vyjadřují vztahy mezi cizími zdroji a vlastními zdroji. Informují o struktuře zdrojů používaných k financování firmy. V tabulce č. 10 můžeme vidět hodnoty ukazatelů zadluženosti.

Graf 4: Vývoj cizích zdrojů

Zdroj: Vlastní zpracování z dat výkazů společnosti

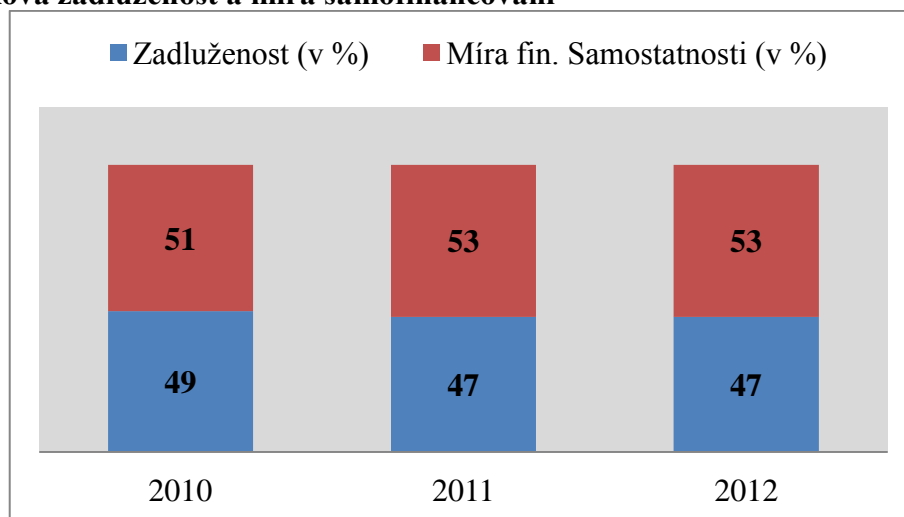
Tabulka 10: Výpočet ukazatelů zadluženosti

Ukazatele zadluženosti	2010	2011	2012
Zadluženost (v %)	49	47	47
Finanční páka	1,98	1,88	1,88
Míra fin. samostatnosti (v %)	51	53	53
Úrokové krytí	28,62	21,98	36,28

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výpočtů

Celková zadluženost se v průběhu sledovaných tří let stále snižovala. Z hodnoty 49 % v roce 2010 se podnik dostal na 47 %. Firma spíše než cizí zdroje využívá své zdroje financování, to znamená, že aktiva podniku jsou kryta převážně majetkem vlastním a jen z části majetkem cizím. Optimální hodnota zadluženosti bývá obvykle v rozmezí 30 až 50 %. V tomto rozmezí se podnik pohyboval ve všech letech.

Se zadlužeností podniku souvisí finanční páka, která se snižovala. Míra finanční samostatnosti se od roku 2010 do roku 2012 nepatrně zvyšovala. Vidíme princip snižující se zadluženosti a zvyšující se míry finanční samostatnosti. Sečtou-li se pro kontrolu správnosti v daném roce hodnoty zadluženosti a míry finanční samostatnosti, dostaneme se vždy na 100 %.

Graf 5: Celková zadluženost a míra samofinancování

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výpočtů

10.5 Analýza rozdílových ukazatelů

Rozdílové ukazatele je třeba znát pro lepší obrázek o tom, jak na tom podnik je. Pro výpočet jsou použity jen dva rozdílové ukazatele. Konkrétně: čistý pracovní kapitál

a obrátový cyklus peněz. V tabulce č. 11 jsou potřebné údaje pro výpočet uvedených rozdílových ukazatelů a v tabulce č. 12 jejich výsledky.

Tabulka 11: Údaje do vzorců pro rozdílové ukazatele (v tis. Kč)

Rozvahová/Výsledková položka	2010	2011	2012
<i>Oběžná aktiva</i>	101 050	108 696	128 881
<i>Krátkodobé závazky</i>	62 972	54 206	70 889
<i>Doba obratu zásob</i>	40,02	52,53	43,40
<i>Doba obratu pohledávek</i>	191,51	177,76	193,14
<i>Doba obratu závazků</i>	145,3	120,22	145,54

Zdroj: Data z účetních výkazů společnosti a ukazatele aktivity + vlastní zpracování

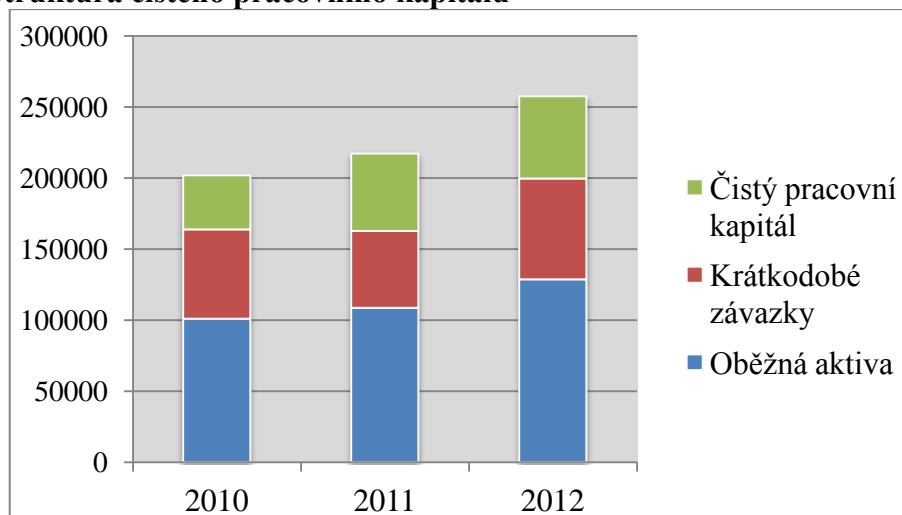
Tabulka 12: Rozdílové ukazatelé (v tis. Kč, ve dnech)

Ukazatel	2010	2011	2012
<i>Čistý pracovní kapitál</i>	38 078	54 490	57 992
<i>Obrátový cyklus peněz</i>	86,23	110,07	91

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výpočtů

Z tabulky č. 12 bylo zjištěno, že čistý pracovní kapitál je ve všech sledovaných letech v kladných číslech. Obrátový cyklus peněz je doba mezi platbou za nakoupené zásoby, materiál a přijetím inkasa z prodeje výrobků. Z výsledků lze vyčíst, že u obrátového cyklu peněz vyšly ve všech sledovaných obdobích rovněž kladné hodnoty. Došlo k tomu, že odběratelé, vzhledem ke kladným výsledkům ukazatele obrátový cyklus peněz, zaplatili podniku později, než byl tento podnik nucen platit svým dodavatelům. Hodnoty, které vyšly, ale nejsou příliš pozitivní pro podnik. Čím kratší a menší doba obratu peněz tím lépe.

Graf 6: Struktura čistého pracovního kapitálu

V grafu č. 6 je vidět struktura čistého pracovního kapitálu a lze vyčíst, že v roce 2011 klesly krátkodobé závazky a v důsledku toho se zvýšil čistý pracovní kapitál. Oběžná aktiva rostla ve všech třech sledovaných letech.

10.6 Roční finanční plán pro rok 2013

Pro sestavení ročního, tedy krátkodobého finančního plánu na rok 2013, je nezbytné sestavit následující jednotlivé plány:

- plán výkazu zisku a ztráty (=výsledovka),
- plán majetku a zdrojů (=rozvaha),
- plán peněžních toků (=plán cash flow).

Finanční plán byl tedy sestaven na základě výkazu zisku a ztráty a rozvahy z let 2010 až 2012, ve kterých jsem učinila analýzu vývoje. Krátkodobý finanční plán je proveden na období 2013, které již skončilo, ale společnost bohužel neměla v době vypracování dokončenou uzávěrku. V tabulce č. 13 je sestaven výkaz zisku a ztráty.

10.6.1 Plán výkazu zisku a ztráty

Tabulka 13: Výkaz zisku a ztráty na rok 2013

Výkaz zisku a ztráty 2013 (v tis. Kč)	
II. Výkony	195 000
1. Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	192 500
2. Změna stavu zásob vlastní činnosti	2 500
B. Výkonová spotřeba	135 000
1. Spotřeba materiálu a energie	102 500
2. Služby	32 500
+ Přidaná hodnota	60 000
C. Osobní náklady	29 700
1. Mzdové náklady	22 000
2. Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	7 200
3. Sociální náklady	500
D. Dané a poplatky	320
E. Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	6900
III. Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	1100

1. Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	1300
2. Tržby z prodeje materiálu	-200
F. Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	-800
1. Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	0
2. Prodaný materiál	-800
G. Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti	300
IV. Ostatní provozní výnosy	135
H. Ostatní provozní náklady	1 015
*PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	23 800
X. Výnosové úroky	50
N. Nákladové úroky	530
XI. Ostatní finanční výnosy	120
O. Ostatní finanční náklady	700
*FINANČNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	-1 300
Q. Daň z příjmu za běžnou činnost	4 050
1. Splatná	4 000
2. Odložená	50
** VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNOU ČINNOST	18 450
***VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA ÚČETNÍ OBDOBÍ	18 450
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ PŘED ZDANĚNÍM	22 500

Zdroj: Vlastní zpracování

Do výkazu zisku a ztráty nebyly zahrnuty položky, které společnost nepoužívá, tedy ty, které by byly s největší pravděpodobností nulové. Předpokladem bylo, že se tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb zvýší, tak jako v předchozích rocích. Dle analýzy vývoje tržeb z prodeje vlastních výrobků vycházelo navýšení v plánovaném roce 2013 o téměř 6 %. Stejně tak se zvýší výkonová spotřeba, výkony a výsledek hospodaření. Osobní náklady, resp. mzdové náklady, se nepatrně zvýší o necelé 2 %. Jelikož rok 2012 zaznamenal na českém pivním trhu pokles, podařilo se i tak společnosti hospodařit se ziskem. V roce 2013 společnost předpokládá, že se jí i nadále podaří hospodařit se ziskem. Rozšířením sortimentu a uvedením novinek na trh došlo ke zvýšení tržeb společnosti. Na nárůstu tržeb měl také podíl větší zájem zákazníků a dalších podniků.

10.6.2 Plán majetku a zdrojů financování

Tabulka 14: Rozvaha na rok 2013

Rozvaha 2013 (v tis. Kč)	
AKTIVA	
AKTIVA CELKEM	230 000
B. DLOUHODOBÝ MAJETEK	82 000
B.I. Dlouhodobý nehmotný majetek	4200
B.II. Dlouhodobý hmotný majetek	77 800
1. Pozemky	1 605
2. Stavby	30 000
3. Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	35 000
4. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	11 195
C. OBĚŽNÁ AKTIVA	148 000
C.I. Zásoby	28 000
1. Materiál	18 500
2. Nedokončená výroby a polotovary	9 500
C.II. Dlouhodobé pohledávky	14 000
C.III. Krátkodobé pohledávky	103 000
1. Pohledávky z obchodních vztahů	96 000
2. Stát – daňové pohledávky	1 500
3. Krátkodobé poskytnuté zálohy	3 500
4. Jiné pohledávky	2 000
C.IV. Krátkodobý finanční majetek	2 500
1. Peníze	150
2. Účty v bankách	2 350
D.I. Časové rozlišení	500
1. Náklady příštích období	500
PASIVA	
PASIVA CELKEM	230 000
A. VLASTNÍ KAPITÁL	113 450
A.I. Základní kapitál	40 000
1. Základní kapitál	40 000
A.III. Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	5 000

1. Zákonný rezervní fond / Nedělitelný fond	5 000
A.IV. Výsledek hospodaření minulých let	50 000
A.V. Výsledek hospodaření za účetní období	18 450
B. CIZÍ ZDROJE	116 440
B.I. Rezervy	3 000
1. Rezerva na daň z příjmů	3 000
B.II. Dlouhodobé závazky	7 100
1. Jiné závazky	3 500
2. Odložený daňový závazek	3 600
B.III. Krátkodobé závazky	88 340
1. Závazky z obchodních vztahů	45 000
2. Závazky – ovládaná nebo ovládající osoba	12 000
3. Závazky k zaměstnancům	1 600
4. Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	1 240
5. Stát – daňové závazky a dotace	22 000
6. Krátkodobé přijaté zálohy	3 400
7. Dohadné účty pasivní	3 000
8. Jiné závazky	100
B.IV. Bankovní úvěry a výpomoci	18 000
1. Bankovní úvěry dlouhodobé	8 000
2. Krátkodobé bankovní úvěry	10 000
C.I. Časové rozlišení	110

Zdroj: Vlastní zpracování

Tak jako ve výsledovce nebyly ani v rozvaze zahrnuty položky, které by vykazovaly nulu. Zde bylo předpokladem, že se zvýší jak aktiva, tak pasiva. Aktiva společnosti se zvýší zejména v oblasti oběžných aktiv. Pokud podnik více nakupuje oběžná aktiva, musí se následně zvýšit krátkodobé závazky v pasivech. Společnosti tím vznikne více závazků z obchodních vztahů, které se zvýšily. Hodnota základního kapitálu vzhledem k nepředpokládaným změnám ve vlastnické struktuře zůstane po celé období zachována. Rezervní fond, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku zůstanou taktéž zachovány v nezměněné podobě. Výsledek hospodaření minulých let se zvýšil stejně jako v předchozích letech a výsledek hospodaření běžného účetního období je převzat z výkazu zisku a ztráty.

10.6.3 Plán peněžních toků

V kapitole se věnuji plánu cash flow investice pro rok 2013. Společnost investovala hlavně v roce 2011 a 2012, a to 15 milionů korun do výrobních technologií, zejména do zlepšení technického stavu provozů a modernizace technologií a na rok 2013 se připravují další významné modernizace a všechny tyto kroky směřují ke zlepšení ziskovosti společnosti.

Východiskem pro plán cash flow jsou zejména účetní data a dále pak nejrůznější informace. Přehled o peněžních tocích je sestaven nepřímou metodou. Dochází k úpravám zisku o nepeněžní a mimořádné položky hospodaření. Tento způsob bývá obvykle nejen doporučován, ale i používán. Tabulka č. 15 zobrazuje výsledný plán peněžních toků investice pro rok 2013. Údaje pro sestavení byly brány z plánovaného výkazu zisku a ztráty a z plánované rozvahy pro rok 2013.

Tabulka 15: Přehled o peněžních tocích

Přehled o peněžních tocích 2013 (v tis. Kč)		
P.	Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na začátku účetního období	1 323
Peněžní toky z hlavní výdělečné činnosti (provozní činnost)		
Z.	Účetní zisk nebo ztráta z běžné činnosti před zdaněním	22 500
A.1	Úpravy o nepeněžní operace	8 228
A.1.1	Odpisy stálých aktiv a umořování opravné položky k nabytému majetku	6 500
A.1.2	Změna stavu opravných položek, rezerv	2 548
A.1.3	Zisk (ztráta) z prodeje stálých aktiv	-1 300
A.1.5	Vyúčtované nákladové úroky s výjimkou kapitalizovaných a vyúčtované výnosové úroky	480
A.*	Čistý peněžní tok z prov. činnosti před zdaněním, změnami prac. kapitálu a mim. Položkami	30 728
A.2	Změny stavu nepeněžních složek pracovního kapitálu	1867
A.2.1	Změna stavu pohledávek z provozní činnosti, přechodných účtů aktiv	-10 507
A.2.2	Změna stavu krátkodobých závazků z provozní činnosti, přechodných účtů pasiv	19 098

A.2.3	Změna stavu zásob	-6 715
A.**	Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním a mimořádnými položkami	32 595
A.3	Vyplacené úroky s výjimkou kapitalizovaných	-530
A.4	Přijaté úroky	50
A.5	Zaplacená daň z příjmů za běžnou činnost a doměrky daně za minulá období	-4 000
A.***	ČISTÝ PENĚŽNÍ TOK Z PROVOZNÍ ČINNOSTI	28 115
Peněžní toky z investiční činnosti		
B.1	Výdaje spojené s nabytím stálých aktiv	-28 179
B.2	Příjmy z prodeje stálých aktiv	1 300
B.***	ČISTÝ PENĚŽNÍ TOK VZTAHUJÍCÍ SE K INVESTIČNÍ ČINNOSTI	-26 879
Peněžní toky z finanční činnosti		
C.1.	Dopady změn dlouhodobých, resp. Krátkodobých závazků	-59
C.***	ČISTÝ PENĚŽNÍ TOK VZTAHUJÍCÍ SE K FINANČNÍ ČINNOSTI	-59
F. Čisté zvýšení resp. snížení peněžních prostředků		1 177
R. STAV PENĚŽNÍCH PROSTŘEDKŮ A PENĚŽNÍCH EKVIVALENTŮ NA KONCI ÚČETNÍHO OBDOBÍ		2 500

Zdroj: Vlastní zpracování

Peněžní tok z provozní činnosti vyšel v kladné hodnotě. V rámci investičního cash flow byly vynaloženy výdaje na pořízení ve výši 28 179 tis. Kč, ale zároveň byly zjištěny příjmy ve výši 1 300 tis. Kč. Přesto ale vychází cash flow z investiční činnosti záporně ve výši 26 879 tis. Kč. U finanční části cash flow byly zjištěny dopady změn krátkodobých závazků v záporné hodnotě. Po vyčíslení čistých peněžních toků ze všech tří dílčích oblastí výkazu cash flow vyšla částka 1 177 tis. Kč. Celkový konečný stav peněžních prostředků je vypočítán ve výši 2 500 tis. Kč.

Kontrolou správnosti sestavení výkazu cash flow je shoda řádku R. Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na konci účetního období se součtovým řádkem v rozvaze – C.IV. Krátkodobý finanční majetek. V sestaveném plánovaném cash flow a v plánované rozvaze ke shodě došlo.

11. ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo uvést podstatu a cíle finančního řízení v oblasti likvidity. Shrnout výhody a nevýhody měření likvidity pomocí rozvahy a výkazu cash-flow. Zhodnotit úlohu a význam sestavování výkazu cash-flow v rámci procesu strategického plánování a rozhodování. Identifikovat rizika obchodního úvěru a shrnout důvody držení hotovosti. Na konkrétním podniku provést analýzu likvidity za poslední 3 roky a na základě získaných dat sestavit dynamický cash-flow pro následující období.

V rámci výše uvedených cílů byly stanoveny následující hypotézy:

H1: Likvidita 1. stupně vybraného podniku je v letech 2010 až 2012 horší než doporučená hodnota likvidity i oborový průměr.

Ano, hypotéza H1 je potvrzena na základě analýzy likvidity 1. stupně podniku. V letech 2010 – 2012 byly hodnoty horší než doporučená hodnota likvidity 0,2-0,8 i oborový průměr. Nejvíce se přiblížila hodnota v roce 2011. Oborové průměry u likvidity 1. stupně se také výrazně lišily. Ve sledovaných letech 2010 – 2012 se hodnoty pohybovaly pod oborovými průměry, avšak nejvíce se opět přiblížila hodnota v roce 2011.

H2: Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů se v plánovaném roce zvýší o více než 10 %.

Ano, hypotéza H2 je také potvrzena na základě plánu peněžních toků pro rok 2013. Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů byl na začátku účetního období 1 323 tis. Kč. Po vypočtení dílčích částí plánovaného cash flow byl zjištěn stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na konci účetního období na částku 2 500 tis. Kč. Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty se zvýšily o více jak 10 %, vzrostly přibližně o 90 %.

Ideální hodnotu pohotové likvidity podnik převyšuje už od roku 2010. Nejvíce se ideální hodnotě přiblížil právě rok 2010. Oborové průměry u této likvidity měly klesající tendenci. Likvidita 2. stupně se nejvíce oborovému průměru přiblížila v roce 2010, ač jsou hodnoty vysoce nad průměrem. Pouze u běžné likvidity bylo dosaženo ideální hodnoty 2 a to v roce 2011. V roce 2010 a 2012 byly hodnoty výrazně nižší než optimální

hodnota. Oborové průměry u této likvidity byly nižší v každém sledovaném roce než hodnoty likvidity podniku.

Finanční situace společnosti byla dále zjišťována pomocí poměrových ukazatelů. Z výsledků, které vyšly, lze říci, že jednotlivé ukazatele rentability mají kolísavou tendenci. Ukazatele v jednotlivých letech byly jak klesající, tak rostoucí.

Mimo analýzy rentability, byla provedena také analýza aktivity. Rychlost obratu aktiv měla snižující se tendenci ve všech sledovaných letech. To znamená delší časový horizont mezi dobrou pořízením aktiv a dobou prodeje. Doba obratu aktiv navazuje na rychlost obratu aktiv, ta se od roku 2010 stále zvyšovala. Doba obratu pohledávek v průběhu tří sledovaných let poměrně výrazně kolísá a stejně tak doba obratu závazků. Bylo zjištěno, že pohledávky jsou splaceny výrazně pomaleji než závazky, což je pro podnik nevýhodné.

Ukazatel doby obratu zásob udává počet dní, které zásoby „stráví“ v podniku do doby prodeje nebo do doby jejich spotřeby. Tato doba byla v roce 2010 vysoká, a to až do roku 2011. Její pokles v roce 2011 měl velmi příznivý vliv, bohužel se ale v roce 2012 doba obratu zásob opět mírně zvýšila. U doby obratu zásob se udává standard 40 dní a podnik se až na rok 2011 nachází v normě.

Celková zadluženost se v průběhu sledovaných tří let snižovala. Z hodnoty 49 % v roce 2010 se podnik dostal na 47 %. Firma spíše než cizí zdroje využívá své zdroje financování. To znamená, že aktiva podniku jsou kryta převážně majetkem vlastním a jen z části majetkem cizím. Optimální hodnota zadluženosti bývá obvykle v rozmezí 30 až 50 %. V tomto rozmezí se podnik pohyboval ve všech letech. Se zadlužeností podniku souvisí i finanční páka, která se také snižovala. Míra finanční samostatnosti se od roku 2010 do roku 2012 nepatrně zvyšovala. Úrokové krytí bylo dobré ve všech třech sledovaných letech. Podnik má vysoká aktiva, ale nákladové úroky nejsou až tak vysoké ani v jednom roce.

Jako poslední byla provedena analýza rozdílových ukazatelů. Bylo zjištěno, že čistý pracovní kapitál je ve všech sledovaných letech v kladných číslech. Hodnoty, které vyšly u obrátového cyklu peněz, nejsou příliš pozitivní pro podnik. Je známo, že čím kratší a menší doba obratu peněz, tím lépe. Podnik měl však tyto hodnoty vysoké.

Roční finanční plán pro rok 2013 tvoří jednotlivé plány, tedy plán výkazu zisku a ztráty, plán majetku a zdrojů a plán peněžních toků. V plánu výkazu zisku a ztráty byl

zjištěn výsledek hospodaření před zdaněním ve výši 22 500 tis. Kč, který se oproti roku 2012 zvýšil. Mimo výsledku hospodaření se zvýšily také tržby z prodeje vlastních výrobků a stejně tak jako v roce 2012, očekává společnost i v roce 2013 udržení si hospodaření se ziskem. V rozvaze byla zjištěna celková aktiva ve výši 230 000 tis. Kč a stejně tak pasiva. Výrazně se zvýšila oběžná aktiva a v pasivech krátkodobé závazky, respektive závazky z obchodních vztahů.

V plánu cash flow bylo zjištěno, že společnost bude v roce 2013 investovat, stejně jako v předchozích dvou letech. Výdaje na pořízení byly stanoveny ve výši 28 179 tis. Kč, a ačkoli byly zjištěny příjmy ve výši 1 300 tis. Kč, vycházel přesto cash flow z investiční činnosti záporně ve výši 26 879 tis. Kč. U finanční části cash flow byly vyčísleny dopady změn krátkodobých závazků v záporné hodnotě. Po vyčíslení čistých peněžních toků ze všech tří jednotlivých oblastí cash flow vyšla částka 1 177 tis. Kč. Konečný stav peněžních prostředků pro období 2013 byl vypočítán ve výši 2 500 tis. Kč.

12. SUMMARY

This thesis is focused on the financial management in the areas of liquidity. Summarize the advantages and disadvantages of the measurement of liquidity. The aim is primarily to indicate the nature of this proceeding.

The theoretical part is focused on the characteristics of the liquidity. Then on the assessment of liquidity by using balance sheet and the cash flow. Describes the methods and ways of the compiling the cash flow and liquidity considerations.

The practical part deals with studies on a particular company. On the basis of the data obtained is made an analysis of the liquidity ratio and differential indicators. Subsequent compiles the annual financial plan and cash flows.

After the completion of the analysis and completion of the annual financial plan it is found, that the company will continue to invest and manage profitably, as so far.

Key words:

- liquidity,
- cash flow,
- the annual financial plan.

13. SEZNAMY

13.1 Seznam použité literatury

- Brigham, E. R., & Ehrhardt, M. C. (2008). *Financial management. Theory and practice*. Mason: Thomson/South-Western.
- Černošlávková, E. (2007). *Finanční strategie*. Praha: ASPI.
- Dedouchová, M. (2001). *Strategie podniku*. Praha: C.H.Beck.
- Fotr, J. (1999). *Strategické finanční plánování*. Praha: Grada Publishing, a. s. .
- Grünwald, R. (2004). *Finanční analýza a plánování podniku*. Praha: Oeconomica.
- Keřkovský, M., & Vykypěl, O. (2006). *Strategické řízení*. Praha: C.H.Beck.
- Knápková, A., Pavelková, D., & Šteker, K. (2013). *Finanční analýza - komplexní průvodce s příklady*. Praha: Grada.
- Landa, M. (2007). *Finanční plánování a likvidita*. Brno: Computer Press.
- Landa, M. (2008). *Jak číst finanční výkazy*. Brno: Computer Press.
- Marek, P. (2009). *Studijní průvodce financemi podniku*. Praha: Ekopress.
- Nývtlová, R., & Marinič, P. (2010). *Finanční řízení podniku*. Praha: Grada Publishing, a.s.
- Režňáková, M. (2010). *Řízení platební schopnosti podniku*. Praha: Grada Publishing.
- Ross, S. A., Westerfield, R. W., & Jaffe, J. (Corporate finance). 2008. Boston: Mc-Grave Hill.
- Ryneš, P. (2009). *Cash flow v účetní závěrce*. Olomouc: ANAG.
- Sedláček, J. (2010). *Cash flow*. Brno: Computer Press.
- Sládková, E. (2009). *Finanční účetnictví a výkaznictví*. Praha: Wolters Kluwer.
- Synek, M. (2011). *Manažerská ekonomika*. Praha: Grada.
- Valach, J. (1999). *Finanční řízení podniku*. Praha: Ekopress.

13.2 Seznam použitých internetových zdrojů a zákonu

Atlascon: software equanta. *Www.atlascon.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-08-19].

Dostupné z: <http://www.atlascon.cz/software/equanta>

Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE). *Vysvětlivky CZ NACE* [online]. 2014 [cit. 2014-08-19]. Dostupné

z: [http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_ekonomickych_cinnosti_\(cz_nace\)](http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_ekonomickych_cinnosti_(cz_nace))

Ministerstvo průmyslu a obchodu. *Benchmarking s klasifikací CZ-NACE* [online]. 2014 [cit. 2014-08-19]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/cz/infa-cznace.html>

Český statistický úřad. *Odvětvová klasifikace ekonomických činností* [online]. [cit. 2014-08-19]. Dostupné

z: [http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_ekonomickych_cinnosti_\(cz_nace\)](http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_ekonomickych_cinnosti_(cz_nace))

Česká republika (1991). Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

13.3 Seznam zkratek

Tj.	To je
Resp.	Respektive
Např.	Například
Tzn.	To znamená
Tzv.	Takzvaně
Atd.	A tak dále
Apod.	A podobně

Přehled tabulek

Tabulka 1: Standardní schéma přehledu o peněžních tocích	13
Tabulka 2: Struktura rozpočtu cash flow	19
Tabulka 3: Schéma přehledu o peněžních tocích, sestavené nepřímou metodou	21
Tabulka 4: Oborové průměry pro likviditu u podniků spadající do sekce C	35
Tabulka 5: Pomocné údaje pro výpočet jednotlivých stupňů likvidity (v tis. Kč)	35
Tabulka 6: Výsledky běžné, pohotové a peněžní likvidity podniku	37
Tabulka 7: Výsledkové a rozvahové položky 2010-2012 (v tis. Kč)	38
Tabulka 8: Výpočet ukazatelů rentability	38
Tabulka 9: Výpočet ukazatelů aktivity	40
Tabulka 10: Výpočet ukazatelů zadluženosti	42
Tabulka 11: Údaje do vzorců pro rozdílové ukazatele (v tis. Kč)	43
Tabulka 12: Rozdílové ukazatele (v tis. Kč, ve dnech)	43
Tabulka 13: Výkaz zisku a ztráty na rok 2013	44
Tabulka 14: Rozvaha na rok 2013	46
Tabulka 15: Přehled o peněžních tocích	48

Přehled grafů a obrázků

Graf 1: Vývoj likvidity v čase.....	37
Graf 2: Vývoj ukazatelů rentability	39
Graf 3: Vývoj ukazatelů aktivity	41
Graf 4: Vývoj cizích zdrojů	41
Graf 5: Celková zadluženost a míra samofinancování	42
Graf 6: Struktura čistého pracovního kapitálu	43
Obrázek 1: Obecný hotovostní cyklus	23
Obrázek 2: Software equanta	29